

Samenvatting Migratieradar T2

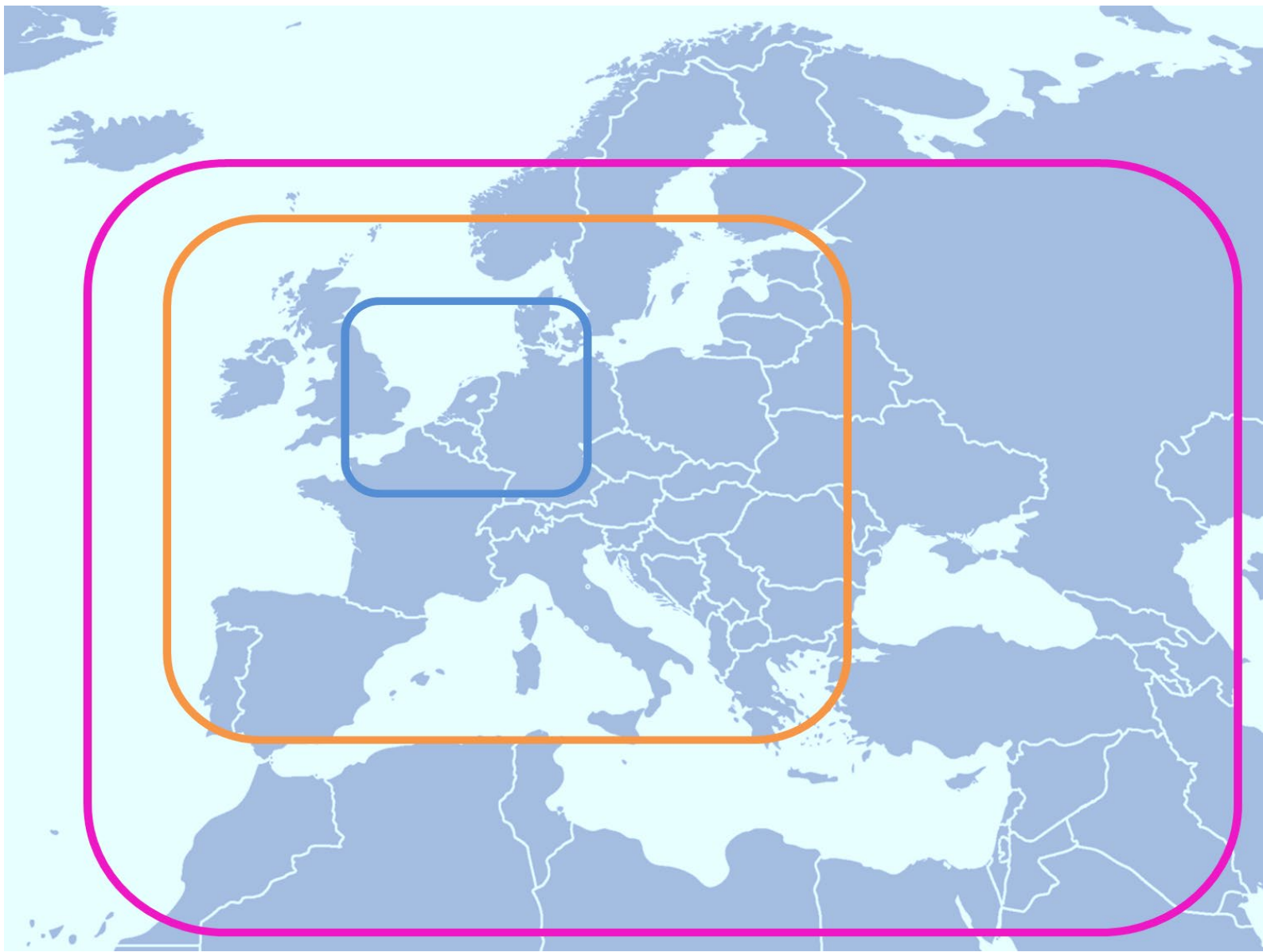
Ontwikkeling en verwachting van
asiel-gerelateerde migratie mei – augustus 2020

Koninklijke Marechaussee

Immigratie- en Naturalisatiedienst
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Colofon

Titel	Samenvatting Migratieradar. Ontwikkeling en verwachting van asiel-gerelateerde migratie mei - augustus 2020.
Inhoud	De samenvatting migratieradar is een analyseproduct, waarin het monitoren van asiel-gerelateerde migratie naar Nederland centraal staat. De gegevens uit het betreffende tertaal zijn aangevuld, ter vergelijking, met gegevens uit voorgaande maanden en uit dezelfde periode van een jaar eerder. Daarnaast wordt informatie gegeven over ontwikkelingen in landen van herkomst in het betreffende tertaal en beleidsontwikkelingen in Nederland en Europa. De Migratieradar voorziet de migratieketen van een analyse ter ondersteuning van beleid en uitvoering.
Rapportageperiode	De samenvatting van de migratieradar is gebaseerd op data uit diverse databases (IND, IOM, UNHCR), mediaberichten, openbare Frontex gegevens, en openbare landeninformatie van IND/TOELT. De samenvatting migratieradar wordt eens per tertaal uitgebracht.
Samenwerking	De Migratieradar is een analyseproduct van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (SUA/O&A en DV/TOELT) en is tot stand gekomen door samenwerking met de Koninklijke Marechaussee (KMar), het Ministerie van Justitie en Veiligheid (J&V/DGM), Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V), Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA), Politie en het ministerie van Buitenlandse Zaken (BZ).

IND SUA Onderzoek & Analyse
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Immigratie- en Naturalisatiedienst
Rijnstraat 8 | 2515 XP | Den Haag
Postbus 16275 | 2500 BG | Den Haag

Inhoud

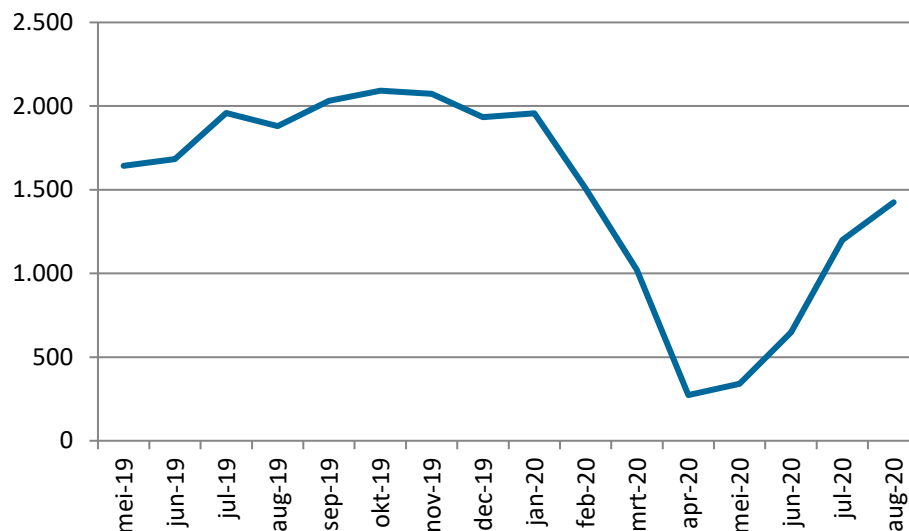
1	ASIELAANVRAGEN	4
1.1	EERSTE ASIELAANVRAGEN IN NEDERLAND.....	4
1.1.1	<i>Asielaanvragen van personen afkomstig uit “veilige landen van herkomst”</i>	5
1.1.2	<i>Asielaanvragen van personen afkomstig uit visumvrije landen</i>	6
1.1.3	<i>Asielaanvragen van alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV’ers)</i>	7
2	UITGELICHTE NATIONALITEITEN	8
2.1	SYRIË	8
2.1.1	<i>Cijfers</i>	8
2.1.2	<i>Ontwikkelingen</i>	8
2.2	TUNESIË	10
2.2.1	<i>Cijfers</i>	10
2.2.2	<i>Ontwikkelingen</i>	10
2.3	TURKIJE	11
2.3.1	<i>Cijfers</i>	11
2.3.2	<i>Ontwikkelingen</i>	11
3	OVERZICHT ROUTES EN ONTWIKKELINGEN	14
3.1	ROUTES.....	14
3.2	BELANGRIJKE SOCIAAL-POLITIEKE ONTWIKKELINGEN IN DE REGIO’S	14
3.1.1	<i>Midden-Oosten</i>	14
3.1.2	<i>Afrika</i>	16
3.1.3	<i>Azië – Afghanistan</i>	20
4	(BELEIDS-)ONTWIKKELINGEN	21
4.1	EUROPESE EN INTERNATIONALE (BELEIDS-)ONTWIKKELINGEN	21
4.1.1	<i>Noodmaatregelen betreffende Covid-19</i>	21
4.1.2	<i>Algemene beleidsontwikkelingen</i>	22
4.2	(BELEIDS)ONTWIKKELINGEN IN NEDERLAND.....	24
4.2.1	<i>Noodmaatregelen betreffende Covid-19</i>	24
4.2.2	<i>Algemene beleidsontwikkelingen</i>	24

1 Asielaanvragen

1.1 Eerste asielaanvragen in Nederland

In het tweede tertaal van 2020 zijn 3.612 eerste asielaanvragen ingediend in Nederland. Het aantal aanvragen is afgenomen in vergelijking met zowel het voorgaande tertaal (-1.133, -24%) en vorig jaar in dezelfde periode (-3.554, -50%). In figuur 1.1 is te zien dat de instroom vanaf maart 2020 sterk afneemt en vanaf juni weer toeneemt. Het is duidelijk dat het aantal eerste asielaanvragen in T2 nog onder het pre-corona niveau blijft.

Figuur 1.1 Verloop van het aantal eerste asielaanvragen in Nederland

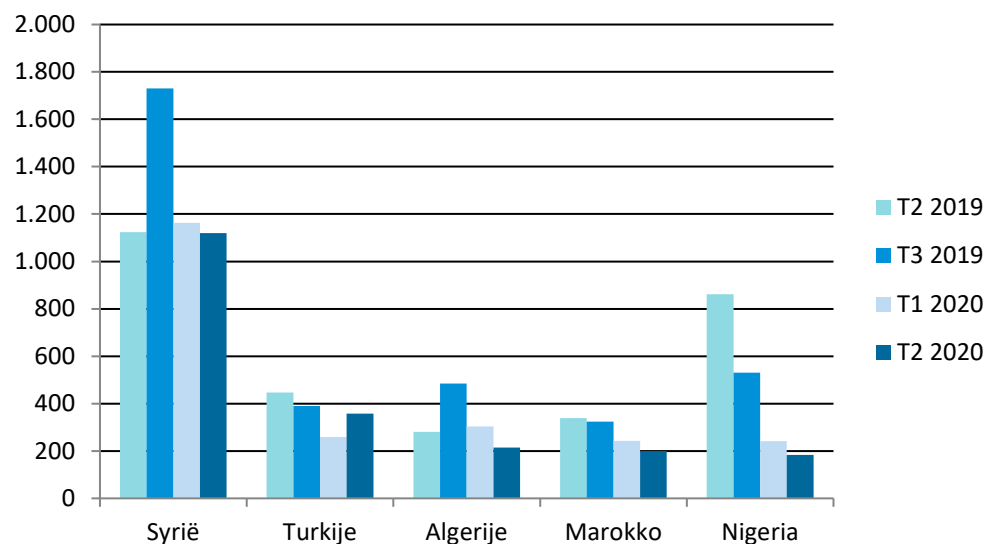

De meeste asielaanvragen werden in tertaal 2 ingediend door *Syriërs* (1.120). Dit is vergelijkbaar met voorgaand tertaal (-43, -4%) en vorig jaar in dezelfde periode (-3, 0%). In tegenstelling tot andere nationaliteiten is het aantal asiel aanvragen van *Turken* in het tweede tertaal (358) gestegen in vergelijking met het voorgaande tertaal (+99, +38%). Wel is er sprake van een afname in vergelijking met vorig jaar in dezelfde periode (-89, -20%).

Figuur 1.2 Top 20 nationaliteiten die in T2 een asielaanvraag in Nederland deden

Figuur 1.3 Ontwikkeling van het aantal eerste asielaanvragen van de top 5 nationaliteiten

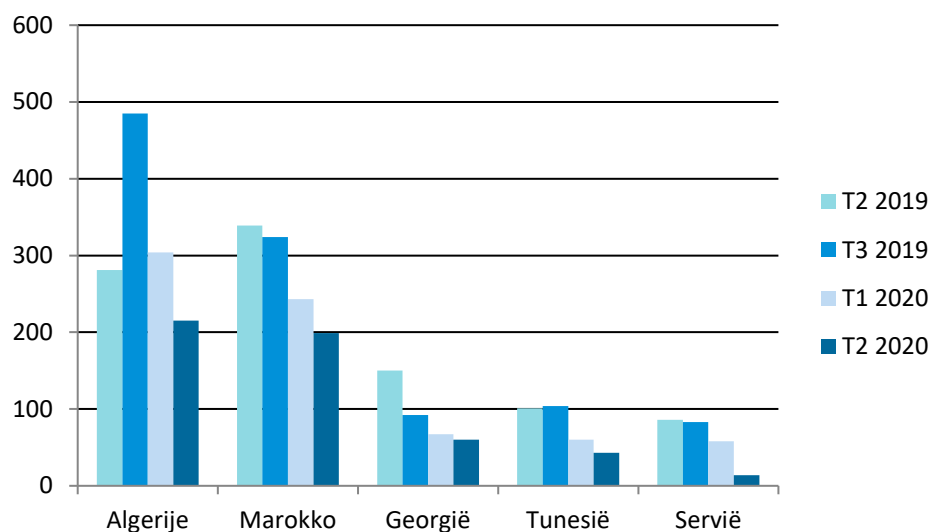
1.1.1 Asielaanvragen van personen afkomstig uit “veilige landen van herkomst”

In het tweede tertaal van 2020 waren twee van de vijf grootste groepen asielaanzoekers afkomstig uit landen geplaatst op de lijst veilige landen van herkomst (hierna veilige-landers), te weten *Algerijnen* en *Marokkanen*. In totaal was 17% van de eerste aanvragen van asielzoekers afkomstig van veilige-landers. Dit is een vergelijkbaar met eerdere tertalen.

Het relatieve aandeel veilige-landers is in T2 gelijk gebleven, maar het absolute aantal eerste asielaanvragen van veilige-landers (627) is (sterk) gedaald in vergelijking met het voorgaande

tertaal (-310, -33%) en in vergelijking met vorig jaar in dezelfde periode (-725, -54%). Dit heeft te maken met een daling van het aantal eerste asielaanvragen van (vrijwel) alle veilige-landers.

Figuur 1.4 Ontwikkeling van het aantal eerste asielaanvragen van de top 5 nationaliteiten afkomstig uit veilige landen van herkomst

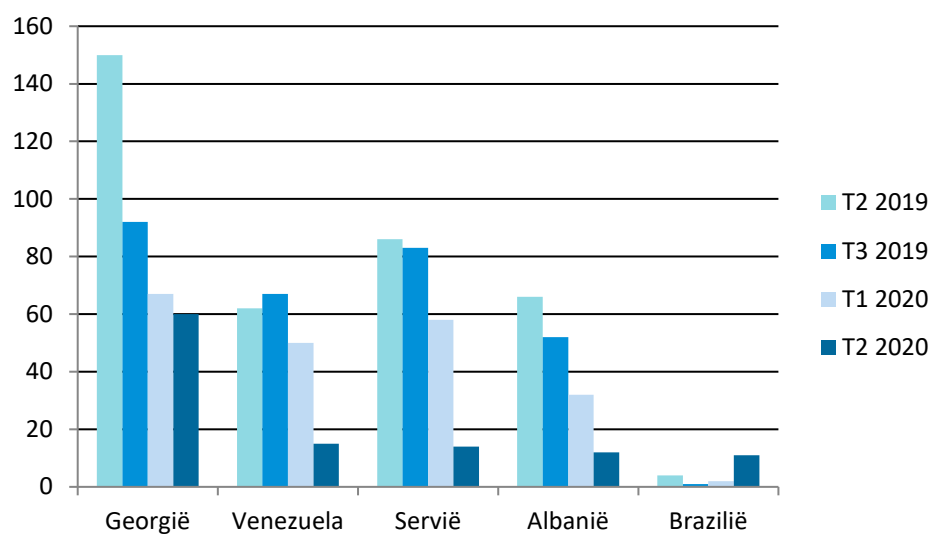

1.1.2 Asielaanvragen van personen afkomstig uit visumvrije landen

In het tweede tertaal stond in de top tien nationaliteiten asielzoekers geen land dat visumvrij is. Het aantal eerste asielaanvragen van burgers uit visumvrije landen in het tweede tertaal (158) is sterk gedaald, zowel in vergelijking met voorgaand tertaal (-283, -64%) als in vergelijking met vorig jaar in dezelfde periode (-652, -80%).

Ruim een derde van de aanvragen uit visumvrije landen werd ingediend door Georgiërs. Het aantal aanvragen van Georgiërs in het tweede tertaal (60) is vergelijkbaar met voorgaand tertaal, maar wel afgenomen in vergelijking met een jaar geleden in dezelfde periode (-90, -60%). Alleen het aantal aanvragen van Brazilianen (11) laat een toename zien in vergelijking met eerdere periodes. Het aantal aanvragen van Brazilianen is echter beperkt.

Figuur 1.5 Ontwikkeling van het aantal asielaanvragen van de top 5 nationaliteiten uit visumvrije landen

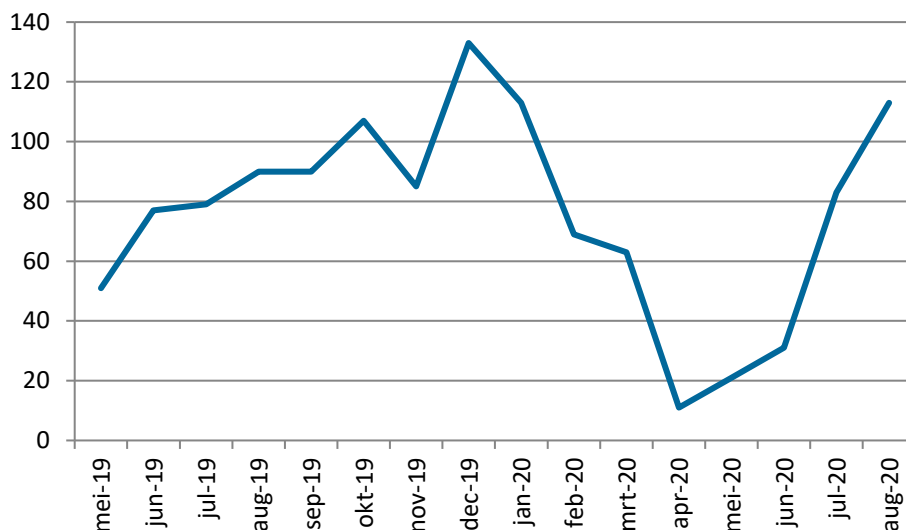

1.1.3 Asielaanvragen van alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV'ers)

In het tweede tertaal van 2020 zijn in totaal 248 eerste asielaanvragen door AMV'ers ingediend. Dit is vergelijkbaar met voorgaand tertaal (+4, +2%), maar dit is een lichte afname in vergelijking met vorig jaar in dezelfde periode (-42, -14%). In totaal stelde 7% van de eerste asielaanvragers AMV'ers te zijn. Dit is iets hoger dan in eerdere tertalen.

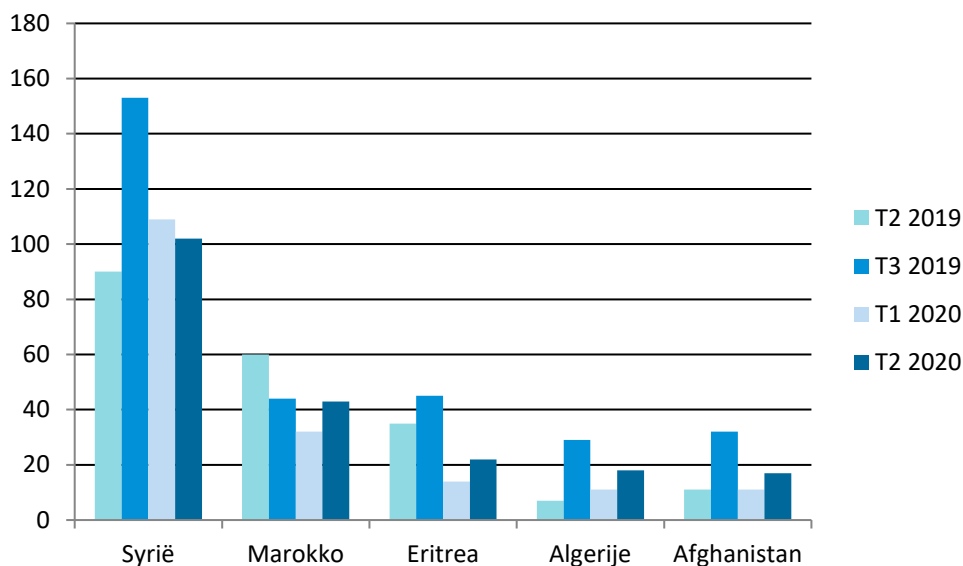
In figuur 1.6 is het verloop van het aantal eerste asielaanvragen door AMV'ers te zien. In de maand april en mei is het aantal aanvragen door AMV'ers sterk gedaald ten opzichte van de voorafgaande maanden. Vanaf juni neemt het aantal eerste asielaanvragen door AMV'ers weer toe tot aan het niveau van de maanden daarvoor.

Figuur 1.6 Verloop van het aantal eerste asielaanvragen van AMV'ers

Bijna de helft (41%) van de AMV-aanvragen was afkomstig van *Syriërs*. Het aantal aanvragen Syrische AMV'ers in het tweede tertaal (102) is gestegen in vergelijking met vorig jaar in dezelfde periode (+12, +13%) en vergelijkbaar met het voorgaande tertaal (-7, -6%). In vergelijking met het voorgaande tertaal laten alle nationaliteiten uit de top vijf, behalve de Syriërs, een toename zien. In vergelijking met vorig jaar in dezelfde periode laten *Algerijnen* en *Afghanen* eveneens een toename zien.

Figuur 1.7 Ontwikkeling van het aantal eerste asielaanvragen door AMV'ers, de top 5 nationaliteiten

2 Uitgelichte nationaliteiten

In dit hoofdstuk worden enkele nationaliteiten uitgelicht om inzicht te geven in de achtergrondkenmerken van bepaalde groepen asielzoekers. Redenen om een bepaalde nationaliteit uit te lichten, hebben te maken met een verhoogde instroom, ontwikkelingen in het land van herkomst of vanwege het toegenomen belang als transitland. Vervolgens is door het Migratieradar-team, in overleg met de klankbordgroep, een selectie gemaakt van de in de enquête genoemde nationaliteiten. De informatie over ontwikkelingen in herkomstlanden is gebaseerd op openbare bronnen.

2.1 Syrië

2.1.1 Cijfers

Het aantal eerste asielaanvragen van Syriërs in het tweede tertaal (1.120) is stabiel en vergelijkbaar met het voorgaande tertaal een jaar geleden in dezelfde periode. Een vijfde van de aanvragers (22%) is vrouw, vier vijfde (78%) is man. Een vijfde van de aanvragers (21%) is minderjarig, bijna de helft daarvan (43%) stelde AMV'er te zijn. In de EU+ zijn de aanvragen van Syriërs in mei/juni gedaald ten opzichte van de maanden ervoor en het voorgaande jaar in dezelfde periode. De top drie ontvangende landen in mei en juni van 2020 zijn Duitsland, Griekenland en Oostenrijk. Nederland is het vierde ontvangende land in deze periode.

In het tweede tertaal werden bijna 1.600 aanvragen behandeld. De meerderheid (87%) werd ingewilligd. De aanvragen die werden afgewezen, werden met name afgewezen omdat de aanvrager al bescherming genoot in de EU/veilig derde land of eerder verblijf in veilig land (Dublin).

2.1.2 Ontwikkelingen

De Baath-partij (van president Assad), won in juli bij de parlementsverkiezingen 177 van de 250 zetels. De opkomst was 33%. In 70% van het land kon worden gestemd.¹ De strijd in Syrië gaat ondertussen door. De in maart begonnen gezamenlijke Turks-Russische militaire patrouilles in noordwest-Syrië zijn medio augustus beëindigd. Dit zou een indicatie kunnen zijn voor een aanstaand Syrisch offensief in het gebied. Naar verluidt heeft de Syrische bondgenoot Hezbollah troepen naar het gebied verplaatst.² Russische vliegtuigen begonnen in juni, na een pauze sinds maart, weer met bombarderen, in augustus ook in het door de oppositie beheerste noordwesten van Syrië.³

De Islamitische Staat is haar grondgebied kwijt in Syrië maar blijft daar actief met bomaanslagen, raketaanvallen en aanvallen door strijders ('armed clashes'). Het zwaartepunt ligt hierbij op de gebieden waar zij tot voor kort de controle hadden, maar ook in het westen van Syrië zijn hun strijders actief.⁴

De Syrische economie is volledig ingestort. De munt heeft 80% van zijn waarde verloren, de oorlogsschade bedraagt tientallen miljarden dollars, landbouw en industrie zijn zwaar getroffen en acht van de tien Syriërs leven onder de armoedegrens.⁵ Inwoners van de stad Sweida protesteerden in juni tegen de hoge prijzen voor voedsel, de slechte levensomstandigheden en tegen corruptie en

¹ Al-Jazeera, 22-07-2020, Syria: Assad's Baath party wins majority in parliamentary polls, 20-08-2020, <https://www.aljazeera.com/news/2020/07/syria-assad-baath-party-wins-majority-parliamentary-polls-200722065257820.html>

² Arab News, 17-08-2020, Fears of new bloodbath in Idlib as Assad troops go on the offensive, 20-08-2020, <https://www.arabnews.com/node/1720506/middle-east>

³ Reuters, 18-08-2020, Russian jets bomb opposition-held Idlib: witnesses, 20-08-2020, <https://www.reuters.com/article/us-syria-crisis-russia-idlib/russian-jets-bomb-opposition-held-idlib-witnesses-idUSKCN25E254>

⁴ The Syrian Observer, 12-08-2020, Islamic State Resurfaces in Syria, 21-08-2020, <https://syrianobserver.com/EN/commentary/59784/islamic-state-resurfaces-in-syria.html> en Danish Immigration Service, juni 2020, Islamic State in Syria, 21-08-2020, https://www.ecoi.net/en/file/local/2032499/COI_brief_report_Islamic_State_in_Syria_June_2020.pdf

⁵ Reuters, 13-08-2020, Special report: A collapsing economy and a family feud pile pressure on Syria's Assad, 20-08-2020, <https://www.reuters.com/article/us-mideast-syria-tycoon-special-report/special-report-a-collapsing-economy-and-a-family-feud-pile-pressure-on-syrias-assad-idUSKCN2591C3>

zij eisten het aftreden van president Assad en het vertrek van de Baath-partij. De demonstraties leidden direct tot arrestaties en mishandelingen door ordetroepen.⁶

Opvang Syriërs in Jordanië en Libanon

Op 4 augustus 2020 waren bijna 660.000 Syrische vluchtelingen geregistreerd in Jordanië, waarvan minder dan een vijfde in kampen en het overige deel buiten kampen. Deze aantallen zijn al jaren tamelijk constant.⁷ Tot aan begin juli heeft Jordanië meer dan 190.000 werkvergunningen afgegeven aan Syriërs. Volgens de minister van Foreign and Expatriates Affairs is de beste oplossing voor Syriërs om vrijwillig terug te keren naar Syrië.⁸ De economische vooruitzichten voor Jordanië, en daarmee ook voor de Syrische vluchtelingen, zijn niet goed.⁹ Door de strenge Corona-maatregelen zijn veel Syriërs hun baan kwijt geraakt.¹⁰ Jordanië behandelt iedereen binnen haar grenzen gelijk, aldus de koning.¹¹ Human Rights Watch vermeldt echter in een rapport in juni dat het voor Syrische kinderen in Jordanië steeds moeilijker wordt om secundair onderwijs te volgen, wat hun mogelijkheden op de arbeidsmarkt in de toekomst ondermijnt.¹²

Op 31 juli 2020 waren er ruim 880.000 Syrische vluchtelingen geregistreerd in Libanon, verdeeld over ruim 200.000 huishoudens. Sinds medio 2015 is er een langzame afname van het aantal geregistreerde Syrische vluchtelingen.¹³ De Libanese president Aoun deed medio juli opnieuw een oproep aan de Syrische vluchtelingen om terug te keren naar de gebieden in Syrië waar niet wordt gevochten, mede omdat de Syrische autoriteiten hun terugkeer verwelkomen en hebben toegezegd hen de nodige steun en zorg te zullen verlenen. Er zou een plan zijn voor hun terugkeer, gericht op het voorkomen van het politiseren van deze humanitaire daad.¹⁴ Zorgde de economische crisis in Libanon al voor problemen voor de Syrische vluchtelingen, de coronacrisis heeft dit verder verergerd. Meer dan de helft van de Syriërs zou zijn baan zijn kwijtgeraakt, 92% van de Syriërs heeft te maken met enige vorm van voedselonzekeerheid en 66% van hen leeft in 'poor standard conditions'.¹⁵ Toegang tot de Libanese gezondheidszorg wordt steeds problematischer voor Syrische vluchtelingen.¹⁶

De explosie in de haven van Beiroet van begin augustus zal naar verwachting de politieke en economische crisis in Libanon verder verdiepen. Onder de meer dan 200 doden waren minstens 43 Syriërs en raakten veel vluchtelingengezinnen hun onderkomen kwijt.¹⁷

⁶ Human Rights Watch, 28-06-2020, Syria: Protesters Describe Beatings, Arrests, 20-08-2020, <https://www.hrw.org/news/2020/06/28/syria-protesters-describe-beatings-arrests> en The Guardian, 12-06-2020, Syrian protesters call for Assad's downfall as economic crisis deepens, 20-08-2020, <https://www.theguardian.com/world/2020/jun/12/syrian-protesters-call-for-assads-downfall-as-economic-crisis-deepens>

⁷ UNHCR, 04-08-2020, Syria Regional Refugee Response Jordan, 19-08-2020, <https://data2.unhcr.org/en/situations/syria/location/36>

⁸ Middle East Monitor, 01-07-2020, Jordan issued over 190,000 work permits to Syria refugees, 19-08-2020, <https://www.middleeastmonitor.com/20200701-jordan-issued-over-190000-work-permits-to-syria-refugees/>

⁹ Atlantic Council, 14-07-2020, What lies ahead as Jordan faces the fallout of COVID-19, 19-08-2020,

<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/menasource/what-lies-ahead-as-jordan-faces-the-fallout-of-covid-19/>

¹⁰ The New Humanitarian, 14-05-2020, 'Like a ship about to sink': Refugees in Jordan voice pandemic despair, 19-08-2020,

<https://www.thenewhumanitarian.org/feature/2020/05/14/Jordan-coronavirus-refugees> en Reuters, 10-05-2020, Lockdowns pile job losses and hunger onto Syrian refugees' plight, 19-08-2020, <https://www.reuters.com/article/us-health-coronavirus-mideast-refugees/lockdowns-pile-job-losses-and-hunger-onto-syrian-refugees-plight-idUSKBN22M04X>

¹¹ Al-Arabiya, 29-06-2020, Jordan's response to coronavirus: Leave no one behind, 19-08-2020,

<https://english.alarabiya.net/en/views/news/middle-east/2020/06/29/Jordan-s-response-to-coronavirus-Leave-no-one-behind>

¹² Human Rights Watch, 26-06-2020, "I Want to Continue to Study", 22-08-2020, <https://www.hrw.org/report/2020/06/26/i-want-continue-study/barriers-secondary-education-syrian-refugee-children-jordan>

¹³ UNHCR, 31-07-2020, Syria Regional Refugee Response Lebanon, 19-08-2020, <https://data2.unhcr.org/en/situations/syria/location/71>

¹⁴ Arab News, 18-07-2020, Lebanon pushes for Syrian refugees to leave, 19-08-2020, <https://www.arabnews.com/node/1706306/middle-east>

¹⁵ The Tahrir Institute for ME Policy, 23-07-2020, No Funding and No Policy: Lebanon's Refugee Population amid COVID-19 and an Economic Crisis, 19-08-2020, <https://timep.org/commentary/analysis/no-funding-and-no-policy-lebanons-refugee-population-amid-covid-19-and-an-economic-crisis/> en

DW, 06-05-2020, Syrian refugees in Lebanon more scared of starvation than COVID-19, 20-08-2020, <https://www.dw.com/en/syrian-refugees-in-lebanon-more-scared-of-starvation-than-covid-19/a-53355378>

¹⁶ Syria Direct, 14-07-2020, Syrian refugees' growing struggle to access healthcare in Lebanon, 19-08-2020,

<https://syriadirect.org/news/syrian-refugees%E2%80%99-growing-struggle-to-access-healthcare-in-lebanon/>

¹⁷ Foreign Policy, 11-08-2020, Beirut Explosion Imperils Lebanon's Refugee Population—and Aid Routes to Syria, 20-08-2020,

<https://foreignpolicy.com/2020/08/11/lebanon-syria-refugee-population-beirut-explosion/> en Middle East Institute, 19-08-2020, Lebanon's invisible: Refugees, COVID-19, and the Beirut port explosion, 20-08-2020, <https://www.mei.edu/publications/lebanons->

2.2 Tunesië

2.2.1 Cijfers

Vanwege het toegenomen belang als transitland wordt Tunesie tevens uitgelicht. Het aantal eerste asielaanvragen van Tunesiërs in het tweede tertaal (43) is gedaald ten opzichte van het voorgaande tertaal (-17, -28%) en in vergelijking met vorig jaar in dezelfde periode (-58, -57%). Bijna alle aanvragen (90%) werden gedaan door mannen. De meeste mannen waren tussen de 20 en 29 jaar oud. De enige minderjarigen die een aanvraag hebben ingediend, betroffen AMV'ers. In de EU+ zijn de aanvragen van Tunesiërs in 2020 vanaf maart aanzienlijk lager dan eerdere jaren. De top drie ontvangende landen in mei-juni 2020 zijn Duitsland, Frankrijk en Spanje. Nederland is het vierde ontvangende land in deze periode.

In het tweede tertaal werden 42 aanvragen behandeld. De overgrote meerderheid (96%) werd afgewezen. De helft (55%) betrof een afwijzing vanwege Dublin, een vijfde (21%) werd buiten behandeling gesteld (o.a. MOB), een andere vijfde (19%) kennelijke ongegrond verklaard (veilig land van herkomst). Minder dan vijf aanvragen werden ingetrokken door de aanvrager of ingewilligd door de IND.

2.2.2 Ontwikkelingen

Politieke crisis

Op 15 juli 2020 bood premier Elyes Fakhfakh zijn ontslag aan nadat hij beschuldigd werd van corruptie. Op 25 juli wees de Tunesische president Kais Saïed de minister van Binnenlandse zaken Hichem Mechichi als premier aan.¹⁸ Op 2 september kreeg Mechichi het vertrouwen van het Tunesische parlement om te gaan regeren met een kabinet bestaande uit technocraten.¹⁹ Naast de politieke crisis heeft Tunesië te lijden onder de economische gevolgen van de coronapandemie, die duizenden banen in (o.a.) het toerisme heeft vernietigd. Het werkloosheidspercentage zou nu op 18% staan.²⁰ In juni blokkeerden demonstranten in de zuidelijke stad Tataouine een oliepomppstation bij Kamour en riepen op om meer te doen aan het creëren van banen in de olie- en gassector. De aanvankelijk vreedzame protesten werden gewelddadig nadat de leider van de protesten Tarek Haddad werd gearresteerd op 21 juni 2020. De politie greep in met traangas om de menigte uiteen te drijven.²¹

Tunesische illegale migratie naar Italië neemt toe

Tot nu toe zijn ruim 4.500 Tunesiërs aangekomen in Italië. Dit zijn niet alleen jongeren, maar ook hele gezinnen uit de middenklasse. Dit lijkt een gevolg te zijn van de werkloosheid die is veroorzaakt door het coronavirus.²² Vanaf 10 augustus worden Tunesische migranten per vliegtuig Italië uitgezet. Hiervoor heeft de Italiaanse regering een overeenkomst met de Tunesische regering gesloten.²³

Blogger veroordeeld tot zes maanden cel

[invisible-refugees-covid-19-and-beirut-port-explosion](https://www.arabnews.com/node/1719916/middle-east) en Arab News, 18-08-2020, Beirut blast brings fresh misery to displaced Syrians in Lebanon, 20-08-2020, <https://www.arabnews.com/node/1719916/middle-east>

¹⁸ France 24, Tunisie : le ministre de l'Intérieur Hichem Mechichi désigné chef du gouvernement, 25-7-2020 <https://www.france24.com/fr/20200725-tunisie-le-ministre-de-l-int%C3%A9rieur-hichem-mechichi-d%C3%A9sign%C3%A9-chef-du-gouvernement>

¹⁹ Al Jazeera, Tunisian Parliament approves third government in less than a year, 2-9-2020 <https://www.aljazeera.com/news/2020/09/tunisian-parliament-approves-government-year-200902064321246.html>

²⁰ France24, En Tunisie, le Premier ministre désigné opte pour un gouvernement de technocrates, 25-8-2020 <https://www.france24.com/fr/20200825-la-tunisie-se-pr%C3%A9pare-%C3%A0-un-gouvernement-de-technocrates>

²¹ AlArabiya, Renewed clashes in Tunisia's deprived southern Tataouine region, 22-6-2020, <https://english.alarabiya.net/en/News/north-africa/2020/06/22/Renewed-clashes-in-Tunisia-s-deprived-southern-Tataouine-region>

²² NOS, Veel meer migranten naar Italië, grote zorgen om coronavirus, 1-8-2020 <https://nos.nl/collectie/13841/artikel/2342511-veel-meer-migranten-naar-italie-grote-zorgen-om-coronavirus>

²³ Infomigrants, Italy-Tunisia migrant repatriation flights to resume on August 10, 6-8-2020 <https://www.infomigrants.net/en/post/26477/italy-tunisia-migrant-repatriation-flights-to-resume-on-august-10>

Op 14 juli 2020 werd blogger Emna Chargui door een rechtbank in Tunis veroordeeld tot een celstraf van zes maanden en een geldboete van EUR 610 voor een post op social media waarin voor het coronavirus gewaarschuwd werd in de vorm van een Koranvers. Volgens de rechtbank had de blogger "de Islam beledigd" en riep zij op tot "haat tussen religies".²⁴

Tunesië als transitland

Op 9 juni verging een migrantenschip bij de kust van Tunesië, waarbij zeker 53 migranten omkwamen. De migranten kwamen uit centraal Afrika. Volgens de UNHCR nam het aantal illegale oversteken van Tunesië naar Italië tussen januari en april met 150% toe vergeleken met dezelfde periode vorig jaar.²⁵ Er vind dus een verschuiving plaats van vertrekken vanuit Libië naar vertrekken vanuit Tunesië.

UNHCR meldt dat er 31 juli 2020 5.032 door de UNHCR geregistreerde vluchtelingen verblijven in Tunesië. Van hen komen 1.829 personen uit Syrië. De anderen komen voornamelijk uit Ivoorkust, Eritrea, Sudan en Somalië.²⁶

2.3 Turkije

2.3.1 Cijfers

Het aantal eerste asielaanvragen van Turken in Nederland in het tweede tertaal (360) is gestegen ten opzichte van het voorgaande tertaal (+99, +38%) en vergelijkbaar met de tertalen daarvoor. Opvallend is dat in juli en met name in augustus het aantal asielaanvragen van deze nationaliteit enorm is gestegen en hoger ligt dan in de maanden januari en februari. Dit kan mogelijk verklaard worden doordat voor Gülenisten de reisbeperkingen zijn opgeheven. Twee derde (68%) van de aanvragers is man, een derde (32%) vrouw. Meer dan de helft van de aanvragers zijn tussen de 20 en 39 jaar. Er waren geen aanvragen van AMV'ers; alle aanvragen van minderjarigen zijn dus in gezinsverband gedaan.

In de EU+ zijn de aanvragen van Turken in mei/juni sterk gedaald ten opzichte van de maanden ervoor en in vergelijking met de voorgaande jaren in dezelfde periode. De top drie ontvangende landen in mei en juni waren Frankrijk, Duitsland en het VK. Nederland is het vijfde ontvangende land.

In het tweede tertaal werden bijna 400 aanvragen behandeld. De meerderheid (89%) van de aanvragen werd ingewilligd. De aanvragen die werden afgewezen (9%), werden vooral (kennelijk) ongegrond verklaard.

2.3.2 Ontwikkelingen

Politieke ontwikkelingen

Voormalig vicepremier Ali Babacan en ex-AKP-premier Ahmet Davutoğlu zijn ieder van start gegaan met hun nieuw opgerichte partijen – respectievelijk de DEVA en de Future. Beide partijen maken zich op om het electoraat voor zich te winnen dat teleurgesteld is geraakt in de regerende AKP. De AKP kon tot nu toe zijn kiezers houden, doordat het de DEVA en de Future Party nog niet gelukt was om kiezers te trekken en de bestaande oppositiepartijen waren bovendien sterk gepolariseerd. Verschuivingen zijn echter gaande. Door de economische crisis, het beleid ten aanzien van Syrië, de toenemende instroom van vluchtelingen en de interne sociale spanningen in het land, neemt de populariteit van Erdoğan af. Daarbij heeft Ali Babacan als oud-AKP minister van Economische zaken het voordeel dat hij bekend staat als degene die voor grote economische vooruitgang heeft gezorgd,

²⁴ Amnesty International, Tunisia: Blogger Emna Chargui sentenced to six months in prison for social media post, 15-7-2020 <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2020/07/tunisia-blogger-emna-chargui-sentenced-to-six-months-in-prison-for-social-media-post/>

²⁵ Deutsche Welle, At least 53 dead in migrant shipwreck off Tunisia, 12-6-2020 <https://www.dw.com/en/at-least-53-dead-in-migrant-shipwreck-off-tunisia/a-53785022>

²⁶ UNHCR, Tunisia registration factsheet, 31-7-2020, <https://reporting.unhcr.org/sites/default/files/UNHCR%20Tunisia%20Registration%20Fact%20Sheet%20-%20July%202020.pdf>

in tegenstelling tot zijn ex-partijgenoot Davutoğlu, die verantwoordelijk wordt gehouden voor het falende beleid ten aanzien van Syrië.²⁷

Arrestaties en veroordelingen

In verschillende arrestatiegolven in heel Turkije zijn er personen opgepakt die ervan verdacht worden banden met de Gülenbeweging of de PKK te hebben. Zo zijn begin juni meer dan 200 arrestatiebevelen uitgevaardigd voor mensen die worden beschuldigd van het hebben van banden met de Gülenbeweging. Van de 191 mensen die in Izmir werden gezocht, waren er 181 actieve leden van de Turkse luchtmacht en politie. Tot nu toe zijn er 145 mensen gearresteerd in 22 provincies. De grond waarop de personen werden gearresteerd was het gebruik van de Bylock app (applicatie om berichten te versleutelen veel gebruikt door leden van de Gülenbeweging).²⁸

Door het ontslag van duizenden rechters en openbaar aanklagers die zijn vervangen door regeringsgetrouwe en onervaren nieuwkomers, is het justitieel apparaat zwaar onder druk komen te staan. Volgens een bericht van Human Rights Watch in juli 2020 is er de afgelopen twee maanden een toename geweest van geweld door politie en zogenaamde nacht-burgerwachten, die personen zouden hebben gearresteerd en in detentie zouden hebben mishandeld en gemarteld. Het zou volgens Human Rights Watch gaan om minstens veertien personen in diverse Turkse steden.²⁹ Volgens Sezgin Tanrikulu, vooraanstaand CHP-parlementslid en mensenrechtenadvocaat, hebben er in de maand juli 2020 zo'n 170 personen, waarvan vier minderjarigen en 43 gevangenen te maken gehad met mishandeling en marteling door politie.³⁰

Recent aangenomen wetten

Op 11 juni is een wet aangenomen om buurtwachten meer bevoegdheden te geven. De vaagheid van hun uitgebreide mandaat, waaronder "het voorkomen van misdrijven" en "het voorkomen van openbare bijeenkomsten die geacht worden de openbare orde te verstoren" en het "lokaliseren van door de politie gezochte personen", heeft de oppositie gealarmeerd.³¹

Het Turkse parlement heeft op 9 juli een omstreden wet aangenomen waar meerdere advocatenordes per provincie toegestaan worden. De bestaande ordes zien de wet als een bedreiging voor de onpartijdigheid van de rechtsstaat, omdat in de grotere provincies ordes kunnen ontstaan die op de hand zijn van de regering.³²

Op 29 juli is een wet over de beperking van social media in Turkije ingevoerd naar aanleiding van spottende online berichten over de familie van Erdoğan.³³

Covid-19

²⁷ Çevik, Salim, *New Political Parties and Reconfiguration of Turkey's Political Landscape*, in: Stiftung Wissenschaft und Politik (SWP) – German Institute for International and Security Affairs, Center for Applied Turkey Studies (CATS), SWP Comment No 22 May 2020, p 1-3, https://www.swp-berlin.org/fileadmin/contents/products/comments/2020C22_PartiesTurkey.pdf

²⁸ Al-Monitor, Turkey rounds up scores of citizens with alleged Gulen links, 9-6-2020 <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2020/06/turkey-arrests-warrants-gulen-coup-erdogan-crackdown-feto.html> ; Anadolu Agency, Turkey arrests 26 suspects for FETO, PKK terror links, 17-8-2020, <https://www.aa.com.tr/en/turkey/turkey-arrests-26-suspects-for-feto-pkk-terror-links/1944652>

²⁹ Human Rights Watch, *Turkey: Police, Watchmen Involved in Torture, Ill-Treatment*, 29 juli 2020, <https://www.hrw.org/news/2020/07/29/turkey-police-watchmen-involved-torture-ill-treatment>

³⁰ Stockholm Center for Freedom, *Opposition deputy announces July human rights toll in Turkey*, 15 augustus 2020, <https://stockholmcf.org/opposition-deputy-announces-july-human-rights-toll-in-turkey/>

³¹ Aljazeera, Turkey grants increased power to neighbourhood watchmen, 11-6-2020 <https://www.aljazeera.com/news/2020/06/turkey-grants-increased-power-neighbourhood-watchmen-200611070930909.html>

³² Turkish lawyers protest as parliament debates bar association bill, 9-7-2020, <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2020/07/turkey-lawyers-bar-association-bill-parliament.html>

³³ Human Rights Watch, *Turkey, Social Media Law Will Increase Censorship*, 27-7-2020 <https://www.hrw.org/news/2020/07/27/turkey-social-media-law-will-increase-censorship> ; Hurriyet, Turkey's new social media law put into effect, 31-7-2020 <https://www.hurriyetdailynews.com/turkeys-new-social-media-law-put-into-effect-157029>

In de Turkse gevangenissen is het aantal Covid-19 besmettingen snel toegenomen. Volgens het Mezopotamya News Agency zou op last van Het Turkse Ministerie van Volksgezondheid de coronatesten op gevangenen gestopt zijn. Gevangenen met Covid-19 klachten en gevangenen zonder klachten worden bij elkaar gezet om zo de 'zogenaamde groepsimmunitet' te verkrijgen. De besmette gevangenen wordt behandeling geweigerd. Op 14 april 2020 werd er een amnestiewet aangenomen om de overbevolkte gevangenissen te ontlasten om zo het Covid-virus in te dammen. Deze amnestiewet gold echter niet voor politici, mensenrechtenactivisten, journalisten, advocaten en academici die op grond van de antiterrorisme wetgeving gevangen zitten.³⁴

Turkije als opvang- en transitland

In Turkije verblijven op dit moment zo'n 4,1 miljoen vluchtelingen, waarvan er 3,7 miljoen afkomstig zijn uit Syrië.³⁵ Er zijn de laatste maanden berichten dat Turkije op indirecte wijze (via derde landen) Oeigoeren uitzet naar China.³⁶ Op 1 juni werd in Turkije het verbod op interprovinciaal reizen opgeheven. Irreguliere migranten kunnen hierdoor gemakkelijker doorreizen naar de land- en zee grens met Griekenland. Aan de Turks-Iraanse grens stijgt het aantal grensoverschrijdingen. Turkije wil dit jaar de aanleg van een muur langs de grens met Iran voltooien.³⁷

Het aantal Syriërs op directe vluchten vanuit Turkije fluctueert, maar is aanzienlijk lager dan het aantal dat eerst naar Griekenland reist om vervolgens door te reizen naar Nederland. De diversiteit van nationaliteiten die normaliter via Turkije naar Nederland vliegen en asiel aanvragen op de luchthavens is groot. Daarbij wordt gezien dat Istanbul als hub dient vanuit o.a. Azië, het Midden-Oosten en Afrika³⁸. Ook in T2 van 2020 zien we dit terug, hoewel het aantal vreemdelingen op directe routes vanuit Turkije, veroorzaakt door COVID-19 restricties, beperkt was.

³⁴ Stockholm Center for Freedom, *Turkey stops testing prisoners for COVID-19 in notorious Silivri Prison*, 20 mei 2020, <https://stockholmcf.org/turkey-stops-testing-prisoners-for-covid-19-in-notorious-silivri-prison/>

³⁵ UNHCR, *Global Focus Turkey*, 2020, <https://reporting.unhcr.org/node/2544?v=2020#year>

³⁶ Middle East Eye, *Turkey accused of deporting Uighurs back to China via third countries*, 27 juli 2020, <https://www.middleeasteye.net/news/uighurs-china-turkey-accused-deporting-third-countries>

³⁷ Migratiebulletin, 30 juli 2020, 'Turkije: migratietrends na heropenen grenzen'

³⁸ Hierbij wordt direct vanuit Turkije gevlogen maar wordt o.a. ook gezien dat vanuit Afrika naar Turkije wordt gevlogen, waarbij de vreemdeling via Griekenland doorreist naar Nederland.

3 Overzicht routes en ontwikkelingen

3.1 Routes

Op drie van de vijf hoofdroutes naar de EU is een stijging van het aantal irreguliere grensoverschrijdingen te zien door het opheffen van de Covid-19 maatregelen in herkomst,- transit en bestemmingslanden. Alleen de twee oostelijke routes lieten een daling zien. Voor de Oost-Mediterrane route gold een daling ten opzichte van zowel het voorgaande tertaal en dezelfde periode vorig jaar. Dezelfde trends zijn zichtbaar bij de oostelijke landroute. Wel moet opgemerkt worden dat de maand augustus een stijging laat zien.

Op de West-Balkanroute is in het tweede tertaal een lichte toename te zien ten opzichte van de drie maanden daarvoor. In vergelijking met dezelfde periode vorig jaar is ook er sprake van een stijging. Voor de West-Mediterrane route was een sterke stijging te zien ten opzichte van de maanden ervoor. Ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar gaat het om een forse daling. De Centraal-Mediterrane route vertoonde een soortgelijk beeld met een stijging ten opzichte van het voorgaande tertaal en lichte daling ten opzichte van vorig jaar.

3.2 Belangrijke sociaal-politieke ontwikkelingen in de regio's

3.1.1 Midden-Oosten

3.1.1.1 Iran

In het tweede tertaal werd een aantal (pogingen tot) demonstraties in verschillende regio's in Iran onderdrukt door de oproerpolitie en veiligheidstroepen. De demonstraties waren gericht tegen de slechte economische situatie en er werden anti-regime slogans geroepen.³⁹

De Iraanse economie is de afgelopen maanden verder gekrompen als gevolg van de Amerikaanse sancties en de coronamaatregelen, de koers van de rial zakte verder weg en de olieproductie nam verder af. Voor 2021 wordt echter een kleine economische groei van een paar procent verwacht.⁴⁰

Het coronavirus is in Iran niet onder controle. Uit een data lek zou blijken dat het werkelijke aantal doden en besmettingen hoger ligt dan de officiële cijfers.

Afghanen in Iran

Ondanks de economische crisis en het toenemend aantal coronabesmettingen proberen Afghanen Iran binnen te komen om te werken. Dit wordt echter met harde hand tegengewerkt door Iraanse grensbewakers.⁴¹

³⁹ VOA News, 17-07-2020, Iranians Angered by Faltering Economy Stage Rare Protest, 21-08-2020, <https://www.voanews.com/middle-east/voa-news-iran/iranians-angered-faltering-economy-stage-rare-protest> en RFE/RL, 17-07-2020, Police Chief In Iran Threatens Protesters With 'Forceful' Crackdown, 21-08-2020, <https://en.radiofarda.com/a/police-chief-in-iran-threatens-protesters-with-forceful-crackdown/30733437.html>

⁴⁰ FocusEconomics, 07-07-2020, Iran Economic Outlook, 21-08-2020, <https://www.focus-economics.com/countries/iran> en Tasnim News Agency, 10-06-2020, World Banks Forecasts Positive Growth for Iran's Economy in 2021, 21-08-2020, <https://www.tasnimnews.com/en/news/2020/06/10/2283279/world-banks-forecasts-positive-growth-for-iran-s-economy-in-2021>

⁴¹ The New York Times, 02-05-2020, Afghanistan Investigating Claims Migrants Were Killed by Iranian Guards, 22-08-2020, <https://www.nytimes.com/2020/05/02/world/asia/afghanistan-iran-migrants-drown.html> en Human Rights watch, 28-05-2020, Victims of

3.1.1.2 Irak

Resterende ISIS elementen

De provincies Diyala, Nineveh, Kirkuk en Salahaddin zijn bijzonder zwaar getroffen door ISIS-cellen. ISIS doodde verscheidene leden van de veiligheidstroepen in Irak en burgers in verschillende provincies en saboteerde verschillende hoogspanningsmasten in Ninewa en Salahaddin. Op 3 mei gaf interim premier Adil Abdul-Mahdi de Iraqi Security Forces (ISF) opdracht om militaire operaties te starten in door ISIS-getroffen gebieden als reactie op een golf van ISIS-aanvallen. ISIS vormt ook in toenemende mate een bedreiging in betwiste gebieden in Irak, waar de verhoudingen tussen federale en Koerdische Regionale Overheid (KRG) troepen gespannen is. De aanvallen in deze gebieden zouden zijn toegenomen.⁴² Op 26 mei verklaarde de Iraakse antiterrorismediendienst (CTS) dat een luchtaanval door de Internationale Coalitie een hoge ISIS-commandant heeft gedood in oost-Syrië. De CTS zei dat de betreffende persoon, de ISIS Wali was, of commandant, voor Irak.⁴³ Op 28 juli zei het Iraakse leger dat het een nieuwe reeks operaties had afgesloten als onderdeel van de vierde fase van de operatie "Heroes of Iraq" in de provincie Diyala om een veilige omgeving te creëren voor de terugkeer van ontheemde inwoners.⁴⁴

Nieuw kabinet beëdigd

Mustafa alKadhimi is erin geslaagd om een regering te vormen sinds de vorige premier Adil Abdalmahdi in november 2019 aftrad. Zowel de Verenigde Staten als Iran hebben hun steun voor de nieuwe regering uitgesproken.⁴⁵

Demonstraties hervat en aankondiging verkiezingen

Begin mei begonnen er weer demonstraties in verschillende provincies nadat die een aantal weken uitbleven vanwege het coronavirus. De nieuwe regering van Irak beloofde tijdens de eerste kabinetsvergadering gearresteerde demonstranten vrij te laten en schadevergoedingen te betalen aan familie van mensen die tijdens onlusten zijn omgekomen door schieten van de politie. Iraakse regeringstroepen gebruikten buitensporig geweld tegen demonstranten, waarbij doden en gewonden vielen zoals op 20 juni⁴⁶ en 27 juli.⁴⁷ Op 31 juli kondigde premier Kadhimi nieuwe verkiezingen aan voor 6 juni 2021. Hij kwam hiermee tegemoet aan een belangrijke eis van anti-regeringsdemonstranten dat het politieke systeem zou worden ontmanteld, het tegengaan van de endemische corruptie en wat velen zien als de kwaadaardige invloed van sektarische belangen.⁴⁸

Moord op bekende terreurexpert

Op 6 juli is de bekende terreurexpert Hisham alHashimi vermoord. Hij was een veiligheidsadviseur van de regering en uitte openlijk kritiek op de verschillende milities in Irak. Voor zijn dood gaf alHashimi aan dat hij bedreigd werd door sjiiitische milities. In een recent interview bekritiseerde alHashimi PMU-leiders en hun politieke bondgenoten voor het beschermen van militanten die moeten worden vervolgd. AlHashimi was ook een voorstander van de protesten tegen corrupte Irakese politieke partijen. De moord komt te midden van een verslechtering van de veiligheid in Bagdad, nu anti-Amerikaanse milities steeds meer raketaanvallen uitvoeren op de Groene Zone in Bagdad. Het lijkt erop dat de milities in het offensief gaan tegen de Iraakse premier om zijn hervormingsplannen op veiligheidsgebied te blokkeren. Premier Kadhimi heeft veel veiligheidsfunctionarissen vervangen om harder tegen de milities op te kunnen treden.⁴⁹

Iran-Afghan Border Drowning Deserve Justice, 22-08-2020, <https://www.hrw.org/news/2020/05/28/victims-iran-afghan-border-drowning-deserve-justice>

⁴² Verschillende EPIC rapporten ISHM: APRIL 30 – MAY 7, 2020 tot ISHM: JULY 23 – JULY 30, 2020

⁴³ EPIC, ISHM, ISHM: MAY 21 – MAY 28, 2020

⁴⁴ EPIC, ISHM: JULY 23 – JULY 30, 2020

⁴⁵ EPIC, ISHM: APRIL 30 – MAY 7, 2020, <https://enablingpeace.org/ishm253/#Headline2>

⁴⁶ Verschillende EPIC rapporten; Al Monitor, Iraqi protests resume as new government builds support for reform, 21-5-2020, <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2020/05/iraq-kadhimi-protests.html>

⁴⁷ EPIC, ISHM, ISHM: JULY 23 – JULY 30, 2020 <https://enablingpeace.org/ishm265/>

⁴⁸ Al Jazeera, Iraq prime minister calls early elections for June 2021, 30-7-2020 <https://www.aljazeera.com/news/2020/07/iraq-prime-minister-calls-early-elections-june-2021-200731191846324.html>

⁴⁹ Al Jazeera, Iraq armed groups expert Hisham al-Hashemi shot dead in Baghdad, 6-7-2020 ;

<https://www.aljazeera.com/news/2020/07/iraq-armed-groups-expert-hisham-al-hashemi-shot-dead-baghdad-200706194213891.html> ; Al Monitor, Iraqi prime minister vows to bring expert's killers to justice, 7-7-2020, <https://www.al->

Turkse bombardementen in het noorden van Irak geïntensiveerd

De Turkse militaire operatie tegen de Koerdische Arbeiderspartij (PKK) in Noord-Irak is geïntensiveerd in midden juni met operaties "Claw-Eagle" en "Claw Tiger".⁵⁰⁵¹

Irak als transit- en opvangland

De Koerdische Autonome Regio (KAR) huisvestte eind juli 244.000 Syrische vluchtelingen. Momenteel leeft 99 procent van de Syrische vluchtelingen in de KAR, van wie 41 procent in kampen woont en de rest in erbuiten in de steden of op het platteland. De belangrijkste beschermingsrisico's waarmee de mensen van UNHCR worden geconfronteerd, zijn onder meer uitdagingen om toegang te krijgen tot kampen en vluchtelingen buiten de kampen te bereiken, gebrek aan mogelijkheden voor levensonderhoud en de sociaaleconomische gevolgen ervan, stijging van de prijzen van basisvoedselproducten, verhoogd risico op uitzetting, onder meer huiselijk geweld en stopzetting van onderwijsactiviteiten. De meeste vluchtelingen en intern ontheemden in Irak leven van een dagloon. Hun onvermogen om toegang te krijgen tot banen als gevolg van de huidige gezondheids crisis heeft een grote invloed op hun vermogen om in hun meest elementaire behoeften te voorzien.⁵²

3.1.1.3 Jemen

De Speciale VN gezant voor Jemen is samen met de strijdende partijen bezig met de voortzetting van het staakt-het-vuren en de hervatting van het politieke proces dat een einde moet maken aan het conflict in Jemen. Diverse maatregelen moeten hiervoor worden genomen. De situatie in het Zuiden van Jemen is verslechterd vanwege gevechten tussen de Southern Transitional Council en de regeringstroepen.

Al-Qaida/AQAP heeft in augustus 2020 zes personen geëxecuteerd die gelieerd waren aan de Houthis. Ook eiste AQAP de verantwoordelijkheid op voor de moordaanslag op een tandarts in de regio. Op 28 augustus zou de Saoedi-geleide coalitie een Houthis explosief hebben onderschept onder weg naar Saoedi-Arabië. De dar ervoor zou de Saoedische coalitie een ballistische raket hebben onderschept van de Houthis gericht op de Saoedische stad Najran.⁵³

De VN ziet de humanitaire situatie in Jemen als zeer zorgwekkend.⁵⁴ Verder stijgt het aantal COVID-besmettingen en dodelijk slachtoffers als een consequentie daarvan.⁵⁵

3.1.2 Afrika

3.1.2.1 Algerije

Veroordelingen journalisten en Hirak-activisten

De Algerijnse rechterlijke macht heeft de afgelopen maanden de vervolging en veroordelingen van journalisten, Hirak-activisten, politieke tegenstanders en bloggers opgevoerd. Zo werd op 11 augustus een Algerijnse journalist veroordeeld tot 3 jaar gevangenisstraf voor het verslaan van een demonstratie van de Hirak-beweging, werden twee Hirak-activisten veroordeeld tot 2 jaar celstraf

monitor.com/pulse/originals/2020/07/iraq-isis-terrorism-pmu-husham-hashimi.html; EPIC, ISHM: JULY 2 – JULY 9, 2020

<https://enablingpeace.org/ishm262/>

⁵⁰ EPIC, ISHM ISHM: JULY 23 – JULY 30, 2020 <https://enablingpeace.org/ishm265/>; Political Geography Now Saturday, August 22, 2020 Iraq Control Map & Timeline: Turkey Expands Control in North - August 2020 <https://members.polgeonow.com/2020/08/map-of-turkish-control-in-iraq-2020.html?zx=7599a436cd8e6700>

⁵¹ Middle east Eye, Fear and fury as Turkish air strikes devastate farmland in Iraq's Kurdish region, 15-8-2020

<https://www.middleeasteye.net/news/turkey-airstrikes-pkk-devastate-farmland-iraq-sulaymaniyah>

⁵² UNHCR, Iraq: Syrian Refugees Statistics, 11-8-2020 <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/78239.pdf>; UNHCR, Iraq factsheet juli 2020, <https://reporting.unhcr.org/sites/default/files/UNHCR%20Iraq%20Factsheet%20-%20July%202020.pdf>

⁵³ Critical threats, Gulf of Aden Security Review – August 2020, <https://www.criticalthreats.org/briefs/gulf-of-aden-security-review>

⁵⁴ UN News, Yemen: Crisis reaches new low, top UN officials tell Security Council, 28 juli 2020,

<https://news.un.org/en/story/2020/07/1069161>

⁵⁵ Security Council Report, June 2020 Monthly Forecast, <https://www.securitycouncilreport.org/monthly-forecast/2020-06/yemen-19.php>

en werd een correspondent van een mediagroup veroordeeld tot 15 maanden gevangenisstraf.⁵⁶ Op 2 juli is een HIRAK-activist vrijgelaten vanwege een presidentieel pardon vanwege Onafhankelijkheidsdag.⁵⁷

Referendum nieuwe grondwet

Algerijnen kunnen zich op 1 november in een referendum uitspreken over een nieuwe grondwet die het parlement een grotere rol moet geven.⁵⁸

Protesten tegen de regering

Sinds eind mei vinden weer demonstraties tegen de regering plaats, ondanks de avondklok en het verbod op grote bijeenkomsten door het coronavirus.⁵⁹ Critici beschuldigden de regering ervan om de noodtoestand te misbruiken om de protestbeweging te verzwakken en nieuwe protesten te voorkomen.⁶⁰ De repressie tegen activisten en journalisten neemt sterk toe sinds de coronabeperkingen sinds begin maart 2020. Op 28 april zijn nieuwe amendementen in het wetboek van strafrecht aangenomen, die het mogelijk maken om personen te vervolgen die "valse informatie publiceren die de openbare orde en de staatsveiligheid ondermijnt". Deze brede termen maken het gemakkelijk om critici van het regime te vervolgen.⁶¹

Algerije als transitland

De grenzen van Algerije zijn als voorzorgmaatregel voor corona gesloten. Door een overeenkomst van een tijdelijke opheffing van de grenssluiting met Mali heeft IOM de veilige en vrijwillige terugkeer van gestrande migranten medio juli van Algiers naar Bamako mogelijk gemaakt.⁶² In totaal registreerde de UNHCR 1.172 asielaanvragen sinds januari 2020, vergeleken met 1.468 voor dezelfde periode in 2019, voornamelijk uit Guinee, Kameroen, Niger en Syrië. De UNCHR is begonnen met het afnemen van asielgesprekken op afstand.⁶³

3.1.2.2 Marokko

Vanaf 14 juli werden de lucht- en zee grenzen van Marokko geleidelijk heropend voor noodzakelijk verkeer.⁶⁴ Eind juli werd er een gedeeltelijke lockdown ingesteld voor een aantal steden. Toestemming kon worden verleend als reizen naar deze steden noodzakelijk werd geacht.⁶⁵ Ter gelegenheid van het Suikerfeest, het 21-jarige jubileum van de Marokkaanse koning, het Offerfeest en Youth Day heeft de Marokkaanse koning gratie verleend aan ruim 3.000 veroordeelden.⁶⁶

⁵⁶ France24, *Algerian journalist Khaled Drareni handed three-year jail term*, 10-8-2020, <https://www.france24.com/en/20200810-algerian-journalist-khaled-drareni-handed-three-year-jail-term>

⁵⁷ France24, *Algerian court grants release of anti-government protest leader Karim Tabbou*, 2-7-2020, <https://www.france24.com/en/20200702-algerian-court-grants-release-of-anti-government-protest-leader-karim-tabbou>

⁵⁸ Reuters, *Algeria to hold referendum on constitution on Nov. 1*, 24-8-2020, <https://www.reuters.com/article/us-algeria-constitution-referendum-idUSKBN25K26Q>

⁵⁹ Le Figaro, *Algérie: nouvelle manifestation contre la répression du «Hirak»*, 13-5-2020, <https://www.lefigaro.fr/international/algerie-nouvelle-manifestation-contre-la-repression-du-hirak-20200513>

⁶⁰ Algérie Eco, *70eme vendredi: reprise tendue du Hirak dans plusieurs villes*, 19-6-2020, <https://www.algerie-eco.com/2020/06/19/70eme-vendredi-reprise-tendue-du-hirak-dans-plusieurs-villes/>

⁶¹ Ligue Algérienne pour la Défense des Droits de l'Homme, *Noureddine Benissad: Ces dispositions pénales qui répriment les libertés doivent être abrogées*, 23-6-2020, <http://www.droits-laddh.org/me-noureddine-benissad-ces-dispositions-penales-qui-repriment-les-libertes.html>

⁶² IOM, *Amid COVID-19 Pandemic, IOM Facilitates Return of 84 Migrants from Algeria to Mali*, 17-7-2020, <https://www.iom.int/news/amid-covid-19-pandemic-iom-facilitates-return-84-migrants-algeria-mali>

⁶³ UNHCR, *Algeria Operational update May 2020*, 15-5-2020, <https://reporting.unhcr.org/sites/default/files/Algeria%20Operational%20Update%2015%20May%202020.pdf>

⁶⁴ VOA News, *Morocco to Start Reopening Borders After Strict Lockdown*, d.d. 9 juli 2020, gevonden op: <https://www.voanews.com/covid-19-pandemic/morocco-start-reopening-borders-after-strict-lockdown>,

⁶⁵ Aljazeera, *Morocco bans travel to and from major cities to curb coronavirus*, d.d. 27 juli 2020, gevonden op: <https://www.aljazeera.com/news/2020/07/morocco-bans-travel-major-cities-curb-coronavirus-200727110734625.html>

⁶⁶ Maroc.ma, *Eid Al Fitr: Royal Pardon for 483 People*, d.d. 23 mei 2020, gevonden op: <http://www.maroc.ma/en/royal-activities/eid-al-fitr-royal-pardon-483-people>, Maroc.ma, *Throne Day: HM the King Pardons 1,446 Convicts*, d.d. 29 juli 2020, gevonden op: <http://www.maroc.ma/en/royal-activities/throne-day-hm-king-pardons-1446-convicts>, Morocco World News, *Throne Day: Royal Pardon Includes Some Hirak Rif Activists*, d.d. 29 juli 2020, gevonden op: <https://www.morocworldnews.com/2020/07/312973/throne-day->

Marokko als transitland

De afgelopen maanden werd vooral bericht over migranten die via Marokko naar de Canarische Eilanden wilden. Een langere en gevaarlijkere route die de route via de Straat van Gibraltar lijkt te vervangen.⁶⁷ De Spaanse autoriteiten zeggen dat het aantal migranten (3.446) zonder papieren op deze eilanden is verzesvoudigd tussen januari en half augustus 2020.⁶⁸

3.1.2.3 Libië

Strijd om Tripoli beslist

Op 27 april verklaarde Haftar dat hij een "mandaat van het volk" had om over Libië te regeren. Hij kondigde ook aan dat Oost-Libië zich terugtrok uit een door de VN gesteunde overeenkomst uit 2015 tussen de rivaliserende oostelijke en westelijke regeringen van Libië. De GNA (Government of National Accord) wees de verklaring van Haftar af.⁶⁹

Op 9 mei werd de enige nog functionerende luchthaven van Libië door raketten bestookt door troepen van het Libische Nationale Leger (LNA).⁷⁰ Een aantal raketten kwamen terecht in woonwijken, waarbij tenminste vijf burgers om het leven kwamen en tientallen verwond raakten.⁷¹ In de laatste weken van mei 2020 heroverde het GNA zuidelijke gebiedsdelen van Tripoli op het LNA en trok het LNA zich steeds verder terug.⁷² Het GNA ging hiermee door in juni, waarbij het de internationale luchthaven van Tripoli, Tripoli zelf⁷³ en Tarhuna werden veroverd. Egypte kondigde een nieuw plan aan voor het staakt-het-vuren dat op 8 juni moest ingaan. Dezelfde dag riep de GNA op tot de overname van heel Libië, waarbij het voorgestelde staakt-het-vuren werd verworpen. Ondertussen werd een groot Egyptisch militair konvooi ingezet aan de Libisch-Egyptische grens.⁷⁴

In Tarhuna zijn op 11 juni honderden lichamen gevonden in massagraven.⁷⁵ Daarbij zijn tot nu toe 158 lichamen gevonden in het ziekenhuis van Tarhuna met tekenen van marteling. Het Internationaal strafhof heeft aangegeven dat dit bewijs is voor misdaden tegen de menselijkheid. Op 20 juni waarschuwde de Egyptische president voor "directe interventie" in Libië ter bescherming van de grens als een "rode lijn" werd overschreden met betrekking tot de stad Sirte en de vliegbasis Jufra. De VAE en Saoedi-Arabië steunen Egypte hierin.⁷⁶ De troepen van de GNA en de LNA zijn in

[royal-pardon-includes-some-hirak-rif-activists/](http://www.maroc.ma/en/royal-activities/hm-king-pardons-752-people-eid-al-adha), Maroc.ma, *HM the King Pardons 752 People on Eid Al Adha*, d.d. 30 juli 2020, gevonden op: <http://www.maroc.ma/en/royal-activities/hm-king-pardons-752-people-eid-al-adha>, Morocco World News, *King Mohammed VI Pardons 673 Convicts to Honor Morocco's Youth Day*, d.d. 20 augustus 2020, gevonden op:

<https://www.morocccoworldnews.com/2020/08/316117/king-mohammed-vi-pardons-673-convicts-to-honor-moroccos-youth-day/>

⁶⁷Info Migrants, *Migrants return to dangerous Canary Islands route*, d.d. 26 augustus 2020, gevonden op:

<https://www.infomigrants.net/en/post/26861/migrants-return-to-dangerous-canary-islands-route>

⁶⁸ Morocco World News, *Irregular Migration Route to Spain Redirects Through Morocco to Canary Islands*, d.d. 26 augustus 2020, gevonden op: <https://www.morocccoworldnews.com/2020/08/316641/irregular-migration-route-to-spain-redirects-through-morocco-to-canary-islands/>

⁶⁹ The Economist Intelligence Unit, *Khalifa Haftar declares himself ruler of Libya*, 30-4-2020,

<https://country.eiu.com/article.aspx?articleid=1499476733&Country=Libya&topic=Politics&subtopic=Forecast&subsubtopic=Political+stability>; Deutsche Welle, *Libya: Khalifa Haftar declares 'popular mandate,' end to 2015 UN agreement*, 27-4-2020, <https://www.dw.com/en/libya-khalifa-haftar-declares-popular-mandate-end-to-2015-un-agreement/a-53264892>

⁷⁰ Reuters, *Tripoli airport shelling hits fuel tanks, passenger plane-ministry*, 9-5-2020, <https://www.reuters.com/article/us-libya-security-oil-airport/tripoli-airport-shelling-hits-fuel-tanks-passenger-plane-ministry-idUSKBN22LOGT>

⁷¹ Al Jazeera, *Libya: Three killed in Tripoli shelling blamed on Haftar's forces*, 8-5-2020, <https://www.aljazeera.com/news/2020/05/libya-killed-tripoli-shelling-blamed-haftar-forces-200508060216549.html>

⁷² Political Geography Now, *Libyan Civil War Map & Timeline - May 2020*, <https://members.polgeonow.com/2020/05/libya-control-map-2020-haftar-turkey-russia.html>

⁷³ Reuters, *Eastern forces quit Libyan capital after year-long assault*, 4-6-2020, <https://www.reuters.com/article/us-libya-security-idUSKBN23B1PN>

⁷⁴ Political Geography Now, *Libyan Civil War Map & Timeline - June 2020* <https://members.polgeonow.com/2020/06/libyan-war-control-map-lna-pushed-out-of-tripoli.html>

⁷⁵ Al Jazeera, *Libya: Haftar's forces 'slow down' GNA advance on Sirte*, 11-6-2020, <https://www.aljazeera.com/news/2020/06/libya-haftar-forces-slow-gna-advance-sirte-200611061626411.html>

⁷⁶ Political Geography Now, *Libyan Civil War Map & Timeline - June 2020* <https://members.polgeonow.com/2020/06/libyan-war-control-map-lna-pushed-out-of-tripoli.html>

een patstelling terechtgekomen bij de stad Sirte, zonder beslissende militaire actie sinds juni. Op 21 augustus riep de GNA een staakt-het-vuren uit, maar dit werd door Haftar afgewezen.⁷⁷

Aantal burgerslachtoffers sterk gestegen

Volgens een rapport van de United Nations Support Mission in Libya is er een toename van 65% van het aantal burgerdoden ten opzichte van de eerste drie maanden van het jaar. Er zouden tussen 1 april en 30 juni 106 burgerdoden en 252 gewonden zijn gevallen.⁷⁸

Demonstraties tegen corruptie

Sinds 23 augustus zijn in verschillende steden in Libië mensen de straat opgegaan om te demonstreren tegen corruptie en werd er opgeroepen tot het regelen van essentiële dienstverlening. Ze eisten ook de terugkeer naar een burgerstaat waar geen plaats is voor militair bewind.⁷⁹

Libië als transit- en opvangland

Op 28 juli hebben Libische veiligheidsdiensten drie migranten uit Soedan doodgeschoten en twee andere verwond in al-Khums.⁸⁰ Volgens de VN stierven op 18 augustus minstens 45 migranten voor de kust van Libië toen de motor van het schip ontplofte.⁸¹

Op 21 augustus bevonden zich 46.823 door de UNHCR geregistreerde vluchtelingen in Libië. In de week van 14 augustus registreerde UNHCR 193 vluchtelingen die voornamelijk uit Soedan, Syrië, Eritrea, Somalië, Jemen en Ethiopië kwamen. Op dit moment worden er ten minste 2.267 vluchtelingen in gevangnissen vastgehouden in Libië. De UNHCR heeft toegang tot die gevangnissen om de omstandigheden waarin de vluchtelingen vastgehouden worden te monitoren.⁸²

3.1.2.4 Nigeria

In een rapport van het Nigeriaanse Centraal Bureau van de Statistiek staat dat de Nigeriaanse economie in het tweede kwartaal van 2020 met 6.1 procent gekrompen is, de grootste krimp van het afgelopen decennium.⁸³ De verwachting is dat Nigeria in 2020 de grootste economische recessie kent sinds 1983 door het corona-virus en de lage olieprijs en een devaluatie van de lokale munteenheid als gevolg.⁸⁴

De veiligheidssituatie in met name de noordelijke deelstaten blijft zorgwekkend. De NGO Nigeria Mourn heeft de melding gemaakt dat in de maand juli in totaal 415 mensen zijn vermoord als gevolg van gewelddadige aanslagen. In juni en mei werden respectievelijk 731 en 356 slachtoffers geregistreerd.⁸⁵

⁷⁷ Al Jazeera, Haftar rejects GNA's call for Libya ceasefire, 23-8-2020, <https://www.aljazeera.com/news/2020/08/haftar-rejects-gna-call-libya-ceasefire-200823173428282.html>

⁷⁸ UNSMIL, CIVILIAN CASUALTIES REPORT - 1 APRIL- 30 JUNE 2020 , 29-7-2020 <https://unsmil.unmissions.org/civilian-casualties-report-1-april-30-june-2020>

⁷⁹ Libya Observer, Demonstrations continue for the third day in Tripoli, 26-8-2020, <https://www.libyaobserver.ly/inbrief/demonstrations-continue-third-day-tripoli>

⁸⁰ Aljazeera, Libyan authorities shot dead three Sudanese migrants: UN, 28-7-2020 <https://www.aljazeera.com/news/2020/07/libyan-authorities-shot-dead-sudanese-migrants-200728132723944.html>

⁸¹ Aljazeera, Children among 45 dead in 2020's worst Mediterranean boat tragedy, 19-8-2020 <https://www.aljazeera.com/news/2020/08/children-45-dead-2020-worst-mediterranean-boat-tragedy-200819182944962.html>

⁸² UNHCR, update Libya 21-8-2020 <https://reporting.unhcr.org/sites/default/files/UNHCR%20Libya%20Update%2021%20August%202020.pdf>

⁸³ Premium Times, Nigeria's economy sees biggest decline in 10 years, 24 augustus 2020, <https://www.premiumtimesng.com/news/headlines/410467-nigerias-economy-sees-biggest-decline-in-10-years.html>, geraadpleegd op 26 augustus 2020

⁸⁴ The Economist Intelligence Unit, Country Report Nigeria, 12 augustus 2020, <https://store.eiu.com/product/country-report/nigeria>, geraadpleegd op 27 augustus 2020, p. 2

⁸⁵ Premium Times, Insecurity: 415 people killed across Nigeria in July – Report, <https://www.premiumtimesng.com/news/headlines/410277-insecurity-415-people-killed-across-nigeria-in-july-report.html>, geraadpleegd op 27 augustus 2020

3.1.3 Azië – Afghanistan

In februari 2020 sloten de VS en de Taliban, buiten de Afghaanse regering om, een akkoord waarbij werd overeengekomen dat de VS gefaseerd binnen veertien maanden al zijn troepen uit Afghanistan zal terugtrekken. De Taliban beloofden geen activiteiten op Afghaans grondgebied toe te staan die de veiligheid van de VS zouden raken. Tevens zou de Afghaanse regering ongeveer 5.000 gevangenen genomen Taliban vrijlaten waarna vanaf maart 2020 onderhandelingen zouden starten tussen de Taliban en de Afghaanse regering om tot een vredesakkoord te komen. Sinds begin augustus zijn alle 5.000 gevangenen genomen Taliban vrijgelaten.⁸⁶ De vredesbesprekingen tussen de Afghaanse regering en de Taliban zijn in september gestart.⁸⁷ Aanslagen van de Taliban tegen de Afghaanse veiligheidstroepen gaan ondertussen door.

3.458 burgerslachtoffers (2.176 gewonden en 1.282 doden) als gevolg van het conflict werden in de eerste helft van 2020 gerapporteerd door de UNAMA, een afname van 13% t.o.v. dezelfde periode in 2019.⁸⁸

Volgens de UNCHR zijn er in de periode 2 januari-30 juli 2020 in totaal bijna 500 geregistreerde Afghaanse vluchtelingen teruggekeerd uit het buitenland, met name uit Iran, een afname t.o.v. dezelfde periode in 2019.⁸⁹ De IOM geeft aan dat in 2020 tot en met augustus ruim 400.000 ongedocumenteerde Afghanen zijn teruggekeerd uit met name Iran en in mindere mate Pakistan.⁹⁰

In juni werden de grensovergangen Spin Boldak en Torkam met Pakistan heropend voor commerciële doeleinden na tijdelijke sluiting vanwege het coronavirus. Op zaterdagen is de grensovergang open voor Afghaanse en Pakistaanse voetgangers die naar hun land willen terugkeren⁹¹ indien zij beschikken over officiële identiteitspapieren.⁹²

Volgens UNOCHA zijn in de periode april-augustus 2020 ruim 35.000 mensen in het land zelf ontheemd geraakt. Dat is aanzienlijk minder dan in de voorgaande periode (ruim 87.000).⁹³

⁸⁶ Al Jazeera, 19 juni 2020. US has hit agreed troop-cut target of 8,600 in Afghanistan. <https://www.aljazeera.com/news/2020/06/hit-agreed-troop-cut-target-8600-afghanistan-200618214125668.html>; The DefensePost, 11 augustus 2020. Pentagon Aims for Fewer Than 5,000 Troops in Afghanistan by November. <https://www.thedefensepost.com/2020/08/11/us-troops-afghanistan/>; NYT, 9 augustus 2020. Afghanistan to Release Last Taliban Prisoners, Removing Final Hurdle to Talks. <https://www.nytimes.com/2020/08/09/world/asia/afghanistan-taliban-prisoners-peace-talks.html>

⁸⁷ NOS, 12 september 2020, <https://nos.nl/artikel/2347887-vredesonderhandelingen-tussen-taliban-en-afghaanse-regering-begonnen-in-doha.html>

⁸⁸ UNAMA, juli 2020. Afghanistan Protection Of Civilians In Armed Conflict Midyear Report: 1 January—30 June 2020, p. 3 en 4. https://unama.unmissions.org/sites/default/files/unama_poc_midyear_report_2020_-_27_july-revised_10_august.pdf

⁸⁹ UNHCR, 21 augustus 2020. Afghanistan: Voluntary Repatriation Response Snapshot (02 January - 31 July 2020). <https://reliefweb.int/report/afghanistan/unhcr-afghanistan-voluntary-repatriation-response-snapshot-02-january-31-july>

⁹⁰ IOM, 13 augustus 2020. Return of undocumented Afghans, Weekly situation report (02-08 August 2020). <https://reliefweb.int/report/afghanistan/return-undocumented-afghans-weekly-situation-report-02-08-aug-2020>

⁹¹ UNHCR, 11 augustus 2020. Afghanistan: Border Monitoring update - COVID-19 Response (26 July – 08 August 2020). <https://reliefweb.int/report/afghanistan/afghanistan-border-monitoring-update-covid-19-response-26-july-08-august-2020>

⁹² IOM, 13 augustus 2020. Return of undocumented Afghans, Weekly situation report (02-08 August 2020). <https://reliefweb.int/report/afghanistan/return-undocumented-afghans-weekly-situation-report-02-08-aug-2020>

⁹³ UNOCHA, 23 augustus 2020. Afghanistan: Conflict induced Displacements (as of 23 August 2020) Actual displacement. <https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/idps>

4 (Beleids-)ontwikkelingen

In dit hoofdstuk worden nationale en internationale (beleids-)ontwikkelingen beschreven van het tweede tertaal van 2020 die van invloed zouden kunnen zijn op de asielinstroom naar Europa en Nederland.

4.1 Europese en internationale (beleids-)ontwikkelingen

4.1.1 Noodmaatregelen betreffende Covid-19

Inreisverboden

Alle niet essentiële reizen van personen vanuit derde landen werden niet toegestaan tot 1 juli. Op 30 juni hebben de EU-lidstaten overeenstemming bereikt over een lijst met landen waarvoor het inreisverbod kon worden opgeheven.⁹⁴ Op 1 juli zijn de reisbeperkingen opgeheven voor reizigers die bestendig verblijf hebben in: Australië, Canada, Georgië, Japan, Nieuw-Zeeland, Rwanda, Zuid-Korea, Thailand, Tunesië en Uruguay. Het inreisverbod van China zal worden opgeheven zodra China zelf ook EU-burgers toelaat⁹⁵. De opheffing gold ook voor de volgende landen, maar is op 8 juli voor zowel Servië en Montenegro⁹⁶, 5 augustus voor Algerije⁹⁷ en 13 augustus voor Marokko⁹⁸ weer van kracht gegaan door een verslechterde corona situatie in de betreffende landen.

Vertraging terugkeer, hervestiging en Pact on Migration and Asylum als gevolg van COVID-19

De richtsnoeren van de Europese Commissie hebben tot problemen geleid met het uitvoeren van terugkeer en vertraging in de hervestiging van kwetsbare vluchtelingen naar EU-lidstaten, zoals alleenstaande minderjarige vreemdelingen.⁹⁹ Verder hebben de hervormingen van de Common European Asylum System (CEAS) vertraging opgelopen door COVID-19 en de druk om post-Brexit afspraken te maken met het Verenigd Koninkrijk. Hetzelfde geldt voor het voorstel voor een nieuw Pact on Migration and Asylum, die is uitgesteld tot na het zomerreces.¹⁰⁰

Gestrande migranten buiten territoriale wateren

Door de sluiting van de havens in Malta en Italië werden personen die op zee zijn gered niet aan land gelaten, maar werden zij vastgehouden op schepen op zee buiten de territoriale wateren.¹⁰¹ De Commissaris voor Mensenrechten van de Europese Raad heeft op 4 juni 2020 tot dringende actie opgeroepen om migranten die op gestrande schepen worden vastgehouden van boord te laten gaan.¹⁰² Malta heeft op 1 juli de haven weer geopend, maar de Maltese overheid blijft een beleid voeren dat ngo-schepen verbiedt om geredde migranten in Malta van boord te laten.¹⁰³ Het overgrote deel van de geredde migranten mocht begin september wel van boord in Italië. Sea Watch 4 is door coronamaatregelen momenteel het enige reddingsvaartuig op de Middellandse Zee dat

⁹⁴ Brief aan de Tweede Kamer, 30 juni 2020, Geleidelijke opheffing inreisverbod per 1 juli 2020, kenmerk 2960537

⁹⁵ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/nieuws/2020/06/30/nederland-heft-inreisverbod-op-voor-selecte-groep-landen>

⁹⁶ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/nieuws/2020/07/08/nederland-stelt-inreisverbod-voor-servie-en-montenegro-weer-in>

⁹⁷ <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2020/08/03/het-inreisverbod-voor-nederland-per-5-augustus-2020>

⁹⁸ <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2020/08/12/nederland-stelt-inreisverbod-voor-marokko-weer-in>

⁹⁹ Brief aan de Tweede Kamer, 8 mei 2020, Brief van de Ministers van Justitie en Veiligheid en voor de Rechtsbescherming en de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, Vergaderjaar 2019-2020, 32 317, nr. 618

¹⁰⁰ ECRE Weekly Bulletin, 26 juni 2020, 'EU Agenda: Asylum Reform Falls behind Corona and Brexit', <https://us1.campaign-archive.com/?u=8e3ebd297b1510becc6d6d690&id=54f5dd86a6>

¹⁰¹ ECRE Weekly Bulletin, 8 mei 2020, 'Med: Hundreds Remain Stranded at Sea as Ports are Still Closed, Solidarity Remains Lacking and Interceptions Continue', <https://mailchi.mp/ecre/ecre-weekly-bulletin-08052020?e=989a4aebdd>

¹⁰² Council of Europe, 4 juni 2020, 'Immediate action needed to disembark migrants held on ships off Malta's coast', https://www.coe.int/en/web/commissioner/news-2020/-/asset_publisher/Arb4fRK3o8Cf/content/immediate-action-needed-to-disembark-migrants-held-on-ships-off-malta-s-coast?inheritRedirect=false&redirect=https%3A%2F%2Fwww.coe.int%2Fen%2Fweb%2Fcommissioner%2Fnews-2020%3Fp_p_id%3D101_INSTANCE_Arb4fRK3o8Cf%26p_p_lifecycle%3D0%26p_p_state%3Dnormal%26p_p_mode%3Dview%26p_p_col_id%3Dcolumn-1%26p_p_col_count%3D1

¹⁰³ ECRE Weekly Bulletin, 28 augustus 2020, 'Med: Series of Deadly Shipwrecks While Civilian Search and Rescue Fleet is Blocked', <https://mailchi.mp/ecre/ecre-weekly-bulletin-28082020?e=989a4aebdd>

actief is. Zij vragen dringend hulp van zoek- en reddingsschepen die momenteel geblokkeerd worden door de Europese lidstaten.¹⁰⁴

Geen verruiming in termijnen voor Dublinverordeningen

Een groot aantal lidstaten, waaronder Nederland, pleitte voor de mogelijkheid om ruimere termijnen toe te passen bij overdracht van Dublinclaimanten op basis van overmacht (force majeure). Hierbij werd gewezen op het risico van een toename van illegale secundaire migratiestromen en de consequenties voor de voortzetting van interne grenscontroles. Commissaris Johansson is van mening dat in de Dublinverordening geen ruimte zit om vanwege de COVID-19 uitbraak af te wijken van de in de verordening gestelde termijnen. De notie van force majeure wordt meegenomen in de komende hervormingsvoorstellen.¹⁰⁵

4.1.2 Algemene beleidsontwikkelingen

Nieuwe wet omtrent asielprocedures in Hongarije

Op 14 mei heeft het EU-Hof uitspraak gedaan in de zaak van asielzoekers op de grens tussen Servië en Hongarije.¹⁰⁶ De migranten kwamen vast te zitten in de transitzone. Hongarije wees de aanvragen af, omdat migranten via Servië kwamen en dit door hen bestempeld werd als een veilig transit land. Servië weigerde hen terug op te nemen, aangezien zij geen overeenkomst verklaarden te hebben met Hongarije omtrent de overdracht van mensen die de EU illegaal binnen zijn gekomen. Het Hof kwalificeert het verblijf van de asielzoekers aldaar als detentie, omdat zij de zone niet legaal en vrijwillig konden verlaten. Het Hof van Justitie van de Europese Unie heeft deze detentie onwettig verklaard.¹⁰⁷ Als reactie hierop heeft de Hongaarse overheid de transitiezones gesloten en de migranten overgebracht naar open centra. Daarnaast is een nieuwe wet aangenomen omtrent de asielprocedures.¹⁰⁸ Personen aanwezig op Hongaars grondgebied of op grensdoorlaatposten kunnen geen asielaanvraag indienen in Hongarije, maar worden begeleid naar de dichtstbijzijnde Hongaarse ambassade buiten het land om een intentieverklaring af te leggen. Als deze succesvol is, krijgen de aanvragers een reisvergunning naar Hongarije om daar een asielaanvraag in te dienen.¹⁰⁹ Het wetsvoorstel zal van kracht zijn tot het eind van 2020 en kan daarna worden verlengd.¹¹⁰

Ondertekening van Memorandum of Understanding tussen Malta en Libië

De Maltese premier is in Tripoli geweest voor een migratieoverleg met de Libische premier, de Libische Minister van Buitenlandse Zaken en Minister van Binnenlandse Zaken. Het overleg ging over het versterken van controle op mensensmokkelnetwerken. Het bezoek van Abela komt na Malta's beslissing om zich terug te trekken van Operatie Irini en nauwere banden met Turkije aan te gaan.¹¹¹ Op 3 juni werd het Maltese parlement ingelicht over het feit dat er tijdens het bezoek aan Tripoli een akkoord is gesloten tussen Malta en de Libische regering over betere coördinatie van SAR-operaties. Het akkoord voorziet in coördinatiecentra in Valletta en Tripoli, waar beampten van beide landen zullen worden gestationeerd. Het akkoord vereist ook van Malta om te lobbyen in de EU, zodat meer EU-fondsen beschikbaar worden gesteld voor Libië.¹¹²

¹⁰⁴ ECRE Weekly Bulletin, 28 augustus 2020, 'Med: Series of Deadly Shipwrecks While Civilian Search and Rescue Fleet is Blocked', <https://mailchi.mp/ecre/ecre-weekly-bulletin-28082020?e=989a4aebdd>

¹⁰⁵ Brief aan de Tweede Kamer, 8 mei 2020, Brief van de Ministers van Justitie en Veiligheid en voor de Rechtsbescherming en de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, Vergaderjaar 2019-2020, 32 317, nr. 618

¹⁰⁶ ECHR, 'Judgment in Joined Cases C-924/19 PPU and C-925/19 PPU, FMS and Others v Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság and Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság', 14 mei 2020 <https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2020-05/cp200060en.pdf>.

¹⁰⁷ ECRE Weekly Bulletin, 22 mei 2020, 'Hungary: Abolishment of Transit Zone Following CJEU Ruling', <https://mailchi.mp/ecre/ecre-weekly-bulletin-22052020#Hungary: Abolishment of Transit Zone Following CJEU Ruling>

¹⁰⁸ ECRE Weekly Bulletin, 4 september 2020, 'Hungary: Closing in On Itself', <https://mailchi.mp/ecre/ecre-weekly-bulletin-04092020?e=989a4aebdd>

¹⁰⁹ Hungarian Helsinki Committee, 12 augustus 2020, 'Hungary De Facto Removes Itself From the Common European Asylum System', <https://www.helsinki.hu/en/hungary-removes-itself-from-ceas/>

¹¹⁰ ECRE Weekly Bulletin, 19 juni 2020, 'Hungary: New Law on the Lodging of Asylum Applications at Embassies', <https://mailchi.mp/ecre/ecre-weekly-bulletin-19062020?e=989a4aebdd#EU Parliament Adopts Proposal on the Reform of the Migration Statistics Regulation>

¹¹¹ Malta Today, 'Malta vetoes Irini spending after withdrawing from EU naval mission' https://www.maltatoday.com.mt/news/europe/102202/malta_withdraw_eu_naval_mission_irini_veto_spending#.XyQmJdGUIRw

¹¹² ECRE Weekly Bulletin, 29 mei 2020, 'Med: Continued Violations Topped with Dodgy Deals', <https://mailchi.mp/ecre/ecre-weekly-bulletin-29052020#Med: Continued Violations Topped with Dodgy Deals>

Ontwikkelingen in Griekenland

Op 8 mei 2020 nam het parlement het wetsontwerp 'verbetering van de asielwetgeving' aan, wat de asielprocedure zou versnellen en daardoor de eilanden sneller zullen worden ontlast. Er wordt voorrang gegeven aan beroepsprocedures van asielzoekers op de eilanden. Verder wordt het wettelijk kader gecreëerd voor de 'gesloten centra' die de hotspots zullen vervangen.¹¹³ Vanaf mei kwamen asielzoekers weer per boot¹¹⁴ en via de landgrens met Turkije weer binnen.¹¹⁵ Vanaf juni is begonnen aan het gefaseerde verplichte vertrek van asielzoekers uit hotspots, opvangcentra en appartementen door het land¹¹⁶ en vanaf juli ook hotels waar migranten verbleven. De overheid verklaarde verder dat zij voor het eind van 2020 de andere faciliteiten zullen sluiten.¹¹⁷ In juni is een speciaal kantoor opgezet voor uitgifte van reisdocumenten aan erkende vluchtelingen. Er worden ca. 200-250 reisdocumenten per dag uitgegeven waarmee vluchtelingen kunnen doorreizen naar andere lidstaten om daar maximaal 3 maanden te blijven.¹¹⁸

Eind juli hebben de Griekse autoriteiten het COVID-19 centrum van Artsen Zonder Grenzen op het eiland gesloten, omdat voor de bouw geen vergunning zou zijn. Volgens Artsen Zonder Grenzen, vermindert dit de responscapaciteit op het eiland aanzienlijk.¹¹⁹

De lockdown van alle opvang van asielzoekers zal verlengd worden tot 15 september.¹²⁰ Verder hebben de Griekse autoriteiten verklaard het hek van prikkeldraad op de Turkse grens van 12,5 tot 40 kilometer te willen verlengen.¹²¹

Begin september is kamp Moria grotendeels verwoest door een brand, die vermoedelijk is aangestoken door migranten. Ruim 12.000 mensen raakten als gevolg van de brand hun onderdak kwijt. Er is een tijdelijk noodkamp op Lesbos gebouwd, maar veel migranten willen hier niet heen omdat ze vrezen voor een afname van hun kans op asiel als ze daar opgesloten zitten.¹²² Alle migranten die aankomen in het nieuwe kamp worden getest op corona. Op 17 september waren in totaal 135 migranten hierop positief getest.¹²³ Tien Europese landen hebben toegezegd 400 alleenstaande minderjarige vreemdelingen op te vangen. Duitsland vangt er 1.500 op. Nederland besloot vorige week om 100 kwetsbare migranten op te nemen.¹²⁴ Het is mogelijk dat opzettelijke brandstichting zich herhaalt, ook op andere locaties. Kort na de brandstichting op Lesbos is ook in Samos brand gesticht in een vluchtelingenkamp.¹²⁵

Ontwikkelingen Denemarken

De Deense Minister van Immigratie en Integratie Tesfaye wil de tijdelijke beschermingsstatus van ongeveer 900 personen uit de provincie Damascus laten herzien door de Deense Dienst Vreemdelingenzaken om te beoordelen of de verblijfsvergunningen al dan niet kunnen worden ingetrokken. In mei en juni 2020 heeft de vreemdelingenrechter vijf besluiten genomen over Syriërs uit Damascus die geen bescherming meer krijgen in Denemarken en het land moeten verlaten.¹²⁶

¹¹³ https://www.asylumineurope.org/reports/country/greece/asylum-procedure/general/short-overview-asylum-procedure#_ftnref9

¹¹⁴ Persoverzicht Griekenland, 7 mei 2020, 'Migratie: Eerste aankomst op eilanden sinds anderhalve maand'

¹¹⁵ Migratiebulletin, 11 juni 2020, 'Griekenland: meer migranten proberen landgrens over te steken'

¹¹⁶ Migratiebulletin, 5 juni 2020, 'Griekenland: verplicht vertrek asielzoekers uit opvangcentrum baart zorgen'

¹¹⁷ The National Herald, 9 september 2020, 'Greece Closing Eight Hotels Holding Migrants, Will Later Shut Rest', https://www.thenationalherald.com/archive_general_news_greece/arthro/greece_closing_eight_hotels_holding_migrants_will_later_shut_rest-726161/

¹¹⁸ Persoverzicht Griekenland, 18 juni 2020, 'Migratieministerie geeft "200 reisdocumenten per dag" af aan vluchtelingen

¹¹⁹ Migratiebulletin, 3 september 2020, 'Griekenland'

¹²⁰ ECRE Weekly Bulletin, 4 september 2020, 'Greece: 10.000 People Prevented Access, Lockdown Extended', Recognition Rate Increases, <https://mailchi.mp/ecre/ecre-weekly-bulletin-04092020?e=989a4aebdd>

¹²¹ ECRE Weekly Bulletin, 28 augustus 2020, 'Greece: Border Fence Extension, Denial of Push-backs, Anti-migrant Violence, Continued Destitution, Drop in Protection rate', <https://mailchi.mp/ecre/ecre-weekly-bulletin-28082020?e=989a4aebdd>

¹²² NOS, 15 augustus 2020, <https://nos.nl/artikel/2348385-aanhoudingen-voor-brandstichting-kamp-moria-op-lesbos.html>

¹²³ De Volkskrant, 17 augustus 2020, <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/operatie-lesbos-agenten-in-witte-pakken-begeleiden-vluchtelingen-met-zachte-hand-naar-nieuw-kamp~b3233431/>

¹²⁴ NOS, 16 augustus 2020, <https://nos.nl/artikel/2348500-migranten-lesbos-wilden-na-brand-in-moria-weg-maar-die-kans-lijkt-klein.html>

¹²⁵ NOS, 16 september 2020, <https://nos.nl/artikel/2348511-arrestaties-voor-brand-bij-migrantenkamp-op-samos.html>

¹²⁶ Migratiebulletin, 2 juli 2020, 'Denemarken: herziening tijdelijke beschermingsstatus Syriërs uit Damascus'

Ontwikkelingen Italië

President Musumeci van Sicilië heeft een verordening uitgevaardigd om toegang, doorreis en verblijf van alle irreguliere migranten op Sicilië te verbieden. Volgens de verordening moeten alle ontschepte migranten die momenteel in hotspots en opvangcentra van Sicilië verblijven naar andere locaties worden overgeplaatst.¹²⁷ Het aantal migranten dat aankomt op Lampedusa is gestegen. Op 29 en 30 augustus zijn meer dan 900 mensen aangekomen. Op het eiland zijn nu 1.160 migranten aanwezig, zes keer meer dan de maximum capaciteit. De autoriteiten op het eiland vragen hierdoor om hulp aan Italië.¹²⁸

4.2 (Beleids)ontwikkelingen in Nederland

4.2.1 Noodmaatregelen betreffende Covid-19

Procedure asielaanvragen en Covid-19

De grensprocedure voor asielzoekers blijft voor het grootste gedeelte, ondanks de coronamaatregelen, hetzelfde. Reizigers uit een oranje of rood gebied krijgen het dringende advies om in vrijwillige quarantaine te gaan. Dit geldt alleen voor personen die in de laatste tien dagen in een dergelijk gebied zijn geweest. Als een persoon aangeeft asiel te willen aanvragen zal de persoon worden gecontroleerd op coronaklachten. Hierna kan de persoon worden geregistreerd en naar een COA-locatie reizen.¹²⁹ Als tijdens het verblijf klachten ontstaan, worden zij getest. In afwachting van de resultaten moeten zij en hun directe medebewoners in quarantaine worden geplaatst.

Hervatting Dublinoverdrachten

Gezien de intrekking van de reisbeperkingen, die waren ingevoerd als gevolg van COVID-19, is Nederland vanaf 1 juli geleidelijk weer asielzoekers over gaan dragen aan het verantwoordelijke Europese land volgens de Dublinregeling. Hierbij wordt wel rekening gehouden of het mogelijk is om naar een land over te dragen gezien de corona-situatie in het desbetreffende land.¹³⁰

4.2.2 Algemene beleidsontwikkelingen

Wegwerken achterstand dossiers

In de periode van 1 april tot 1 september 2020 zijn ongeveer 4.000 zaken afgehandeld door de speciale taskforce.¹³¹ Het doel is dat de taskforce uiterlijk aan het eind 2020 de ruim 15.000 achterstallige asielaanvragen heeft weggewerkt. Binnen de kaders van zorgvuldigheid, nationale veiligheid en de beperkingen die COVID-19 met zich brengt, is alles erop gericht deze aanpak te realiseren. Er bestaat een risico dat een deel van die complexe zaken meer tijd zal vergen.¹³²

Samenwerking met Griekenland voor opvang en voogdij formeel bezegeld

Op 18 juni 2020 hebben Nederland en Griekenland een *Memorandum of Understanding* (MoU) ondertekend om het voogdijsysteem en de opvang van minderjarige alleenstaande vreemdelingen in Griekenland structureel te verbeteren formeel vastgelegd.¹³³ In het kader van het samenwerkingsverband is op 13 en 14 juli 2020 een delegatie afgereisd naar Griekenland. Tijdens dit bezoek zijn verdere afspraken gemaakt over de activiteiten die zien op het verbeteren van het Griekse voogdij systeem en is een eerste voorstel besproken voor het opzetten van een beoogde 48

¹²⁷ Migratiebulletin, 27 augustus 2020, 'Italië'

¹²⁸ ECRE Weekly Bulletin, 4 september, '353 People Disembarked in Italy, 27 Remain Stranded off Malta, Increase of Arrivals in Lampedusa', <https://mailchi.mp/ecre/ecre-weekly-bulletin-04092020?e=989a4aebdd>

¹²⁹ <https://ind.nl/Paginas/Coronavirus.aspx>

¹³⁰ <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2020/07/01/nederland-hervat-geleidelijk-dublinoverdrachten>

¹³¹ Brief aan de Tweede Kamer, 7 september 2020, Voortgang Taskforce wegwerken achterstanden IND, kenmerk 3018434

¹³² Idem en Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND), 'Eerste duizend dossiers achterstand IND weggewerkt',

<https://ind.nl/nieuws/paginas/eerste-duizend-dossiers-achterstand-ind-weggewerkt.aspx>

¹³³ Brief aan de tweede Kamer 18 juni 2020, Ondertekening MoU Griekenland. kenmerk 2947725.

opvangplekken in drie locaties die worden bekostigd door Nederland.¹³⁴ Naar verwachting zal de eerste locatie eind september worden geopend. De Griekse autoriteiten blijven verantwoordelijk voor de overplaatsing naar de locaties en de verantwoordelijkheid voor de voogdij over de AMV'ers.¹³⁵ Vanwege de brand in kamp Moria zijn reeds 400 AMV'ers overgeplaatst naar het vasteland en zullen de opvangplekken versneld in gebruik worden genomen.

Herziening landenbeleid Syrië, Guinee en Libië

Door middel van verschillende kamerbrieven werd de kamer op 30 juni 2020 geïnformeerd over de conclusies aangaande de herziening van het landenbeleid van Syrië, Guinee en Libië.

Over Syrië werd geconcludeerd, naar aanleiding van rapportages over de veiligheidssituatie in het land, dat de algehele veiligheidssituatie en mensenrechtenschendingen die gepleegd worden door het Syrische regime en ook andere partijen, onverkort zorgwekkend zijn. Er is dan ook geen aanleiding om het beschermingsbeleid voor asielzoekers uit Syrië aan te passen. Dit betekent dat bij de beoordeling van een aanvraag voor een asielvergunning voor bepaalde of onbepaalde tijd het algemeen uitgangspunt is dat de vreemdeling bij terugkeer een reëel risico loopt op ernstige schade.¹³⁶

Over Guinee werd naar aanleiding van rapportages over de veiligheidssituatie in het land geconcludeerd dat minderjarigen en vrouwen die te vrezan hebben voor (seksuele) geweldpleging en/of genitale verminking als risicogroep worden aangemerkt en er geen binnenlands beschermingsalternatief is, tenzij uit het individuele dossier blijkt dat de vreemdeling zich elders kan vestigen. Ten slotte is geconcludeerd dat in Guinee adequate opvangvoorziening voor AMV'ers aanwezig is. Met deze beleidswijziging wordt het voor de DT&V mogelijk om, als terugkeer naar familie niet mogelijk blijkt te zijn, te bezien of opvang in la Maison du Bonheur wel mogelijk is.¹³⁷

Over Libië werd naar aanleiding van rapportages over de veiligheidssituatie in het land geconcludeerd dat het ambtsbericht aanleiding gaf om het huidige beleid ten aanzien van asielzoekers afkomstig uit Libië te wijzigen. In het huidige beleid wordt bescherming geboden aan bepaalde risicogroepen, het nieuwe landenbeleid voegt hier een aantal risicogroepen aan toe: (vermeende) opposanten van een feitelijke machthebber, inclusief gewapende groeperingen en militieën; mensenrechtenadvocaten; vrouwen die maatschappelijk of politiek actief zijn; Gaddafi-loyalisten die direct voorafgaande aan hun komst naar Nederland hun normale woonplaats hadden in GNA gecontroleerd gebied. Echter er geldt volgens de staatsecretaris geen 15-c situatie in Libië.¹³⁸

Landbeleid Venezuela naar aanleiding van ambtsbericht

Op 11 juni 2020 heeft het ministerie van Buitenlandse Zaken een algemeen ambtsbericht uitgebracht over Venezuela. Dit bericht gaf aanleiding om een landgebonden asielbeleid voor Venezuela te bepalen. Ondanks de onveilige en repressieve situatie dat het ambtsbericht schetst, concludeert de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid dat in Venezuela geen sprake is van een 15c-situatie. Het ambtsbericht geeft verder aanleiding om de volgende groepen als risicogroep aan te duiden. Ten eerste zijn dit personen die significante kritiek tegen de Venezolaanse autoriteiten uiten, zoals oppositieleden, politieke activiteiten, dissidenten (inclusief militairen) of personen die actief zijn in de journalistiek of op het gebied van mensenrechten en die significante kritiek uiten op de autoriteiten. De risicogroep aanduiding geldt niet voor demonstranten of personen met enkel kritische uitlatingen. Verder hebben transgenders te maken met discriminatie en geweldsincidenten, waardoor zij ook als risicogroep worden aangemerkt.¹³⁹

Rechterlijke beslissing omtrent asiel van Palestijnen uit Gaza

¹³⁴ Brief van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, 7 mei 2020, vergaderjaar 2019-2020, 27062, nr. 111

¹³⁵ Brief aan de tweede Kamer 2 september 2020, Samenwerkingsverband Nederland en Griekenland, kenmerk 3003687

¹³⁶ Brief aan de Tweede Kamer 30 juni 2020, Landenbeleid Syrië, kenmerk 2914405

¹³⁷ Brief aan de Tweede Kamer 30 juni 2020, Landenbeleid Guinee, kenmerk 2916511

¹³⁸ Brief aan de Tweede Kamer 30 juni 2020, Landenbeleid Libië, kenmerk 2915885

¹³⁹ Brief aan de Tweede Kamer, 25 augustus 2020, Landenbeleid Venezuela, kenmerk 294219

De rechtbank Amsterdam heeft op 24 augustus 2020 geoordeeld dat er een humanitaire noodsituatie is in Gaza. De UNRWA kan niet in de levensomstandigheden voorzien. De algehele situatie in Gaza is als dusdanig slecht beoordeeld dat personen noodgedwongen moeten vertrekken en dat terugkeer ook niet in de lijn der verwachting ligt volgens de rechtbank.¹⁴⁰ De staatssecretaris van Justitie en Veiligheid gaat in hoger beroep tegen het vonnis.¹⁴¹

¹⁴⁰ Rechtbank Amsterdam, 24 augustus 2020, zaaknummer NL20.6600

¹⁴¹ <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/rechter-palestijnen-uit-gaza-hebben-recht-op-asiel~b5a4bdac/>